

Aedes vereniging van woningcorporaties

jaarverslag 2012

congres 25 april 2013

vereniging van
woningcorporaties

Aedes vereniging van woningcorporaties

Postbus 93121

2509 AC Den Haag

Inhoud

Verslag van het bestuur van Aedes over 2012	5
Verantwoording Governance 2012	14
Geconsolideerde jaarrekening 2012	19
Geconsolideerde balans per 31 december 2012 na voorstel resultaatbestemming	20
Geconsolideerde exploitatierekening over 2012	22
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	24
Algemene toelichting	25
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	27
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2012	30
Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening over 2012	37
Enkelvoudige jaarrekening 2012	52
Enkelvoudige balans per 31 december 2012 na voorstel resultaatbestemming	52
Enkelvoudige exploitatierekening over 2012	54
Algemene toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening	56
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2012	57
Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening over 2012	60
Bezoldiging bestuur en directie	66
Overige gegevens	69
Controleverklaring	71
Bijlagen	75
Factsheets van met Aedes verbonden organisaties in 2012	75
Samenstelling commissies in 2012	78

Verslag van het bestuur van Aedes over 2012

Vooraf

Het jaar 2012 was turbulent. Waar in de buitenwereld de economische crisis flink doorzette, viel het kabinet Rutte-Verhagen, werd de Herzieningswet vastgesteld in de Tweede Kamer, kwamen er verkiezingen, besloot de Tweede Kamer tot een Parlementaire Enquête woningcorporaties en startte het kabinet Rutte-Asscher. Het bestuur heeft samen met de leden van Aedes concrete stappen vooruit gezet op het vlak van het verbeteren van het in- en externe toezicht. Daarbij presenteerden we met de belangrijkste woningmarkt partners een integraal hervormingsplan voor de woningmarkt. Het one-man-one-vote principe bij bestuursbenoemingen werd gelanceerd en daarnaast was het imago van de sector evenals het financiële stelsel onderwerp van bespreking.

Resultaat van de tweedaagse van het bestuur in maart was het rapport *Toezicht met Bite*.

1. Toezicht met Bite

De noodzaak en de wens om het in- en externe toezicht te verbeteren en te versterken hebben we verwoord in de notitie *Toezicht met Bite*. Deze notitie is door de leden van Aedes tijdens het voorjaarscongres met veel overtuiging aangenomen. Zij realiseren zich zeer goed dat een systeem van onderlinge solidariteit en borging alleen stand kan houden als het toezicht goed geregeld is.

Tijdens het voor- en najaarscongres van Aedes zijn de volgende principes bekrachtigd:

- a. Solidariteit met discipline: we blijven uitgaan van een systeem van onderlinge solidariteit. Die komt vooral tot uiting via de borging van corporatieleningen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarmee houden we toegang tot de kapitaalmarkt. Dat is een belangrijke ondersteuning om onze maatschappelijke rol te vervullen. Maar we moeten elkaar wel beter bij de les durven houden (onderlinge discipline) en het intern toezicht moet professioneler. We nemen de regels daarvoor onder de loep.
- b. Sectordiscipline met interventiemogelijkheid: voor elkaar borg staan kan alleen op een goede en gezonde manier als we ook 'bij elkaar in de keuken kunnen kijken', gekoppeld aan interventiemogelijkheden.
- c. Toetsing professionaliteit van corporatie en bestuur: het machtsevenwicht (checks and balances) binnen een corporatie en de deskundigheid van bestuurders en commissarissen moeten getoetst kunnen worden.
- d. Onafhankelijke financiële toezichthouder met 'bite': deze toezichthouder (Financiële Autoriteit) stelt de financiële en bedrijfseconomische kaders, waaronder ook de kaders voor de toetsing van bestuurders en commissarissen. De toezichthouder houdt de sector en de individuele corporaties scherp. Waar dat kan, laat de Autoriteit corporaties vrij hun verantwoordelijkheid te nemen. Het gaat niet om meer regels, maar om betere regels en toezicht via interventie en sanctie op de naleving daarvan. De Autoriteit heeft 'bite', opereert en oordeelt zelfstandig en kan zelf ingrijpen bij individuele corporaties, onafhankelijk van de minister.

Een van de vervolgstappen om de eigen regels en de naleving ervan nog eens onder de loep te nemen was het besluit om de salarissen te publiceren. Dit is een afspraak uit de eigen AedesCode, die nu strakker nageleefd wordt. De oprichting van het Corporatie Benchmark Center (CBC) is een eerste stap in het verplicht in de keuken laten kijken. Ook zijn we in gesprek met het WSW over interventiemogelijkheden bij het niet naleven van de afgesproken sectordiscipline. De kaders voor een kwaliteitstoets voor bestuurders en commissarissen worden vastgesteld door de Financiële Autoriteit.

Daarover zijn we in gesprek met de Vereniging Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW), Nederlandse Vereniging Bestuurders Woningcorporaties (NVBW) en het ministerie van BZK. De nadere uitwerking van de positie en de rollen van deze Autoriteit vindt plaats in de Herzieningswet Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting (kortweg Herzieningswet). Daarin worden ook de adviezen van de commissie Hoekstra meegenomen over het toezicht.

2. Integrale aanpak van de woningmarkt, WONEN 4.0

Aedes pleit voor een structurele hervorming van de woningmarkt op langere termijn. Daarvoor is een samenhangende aanpak nodig van zowel de huur- als de koopmarkt. Samen met de Nederlandse Woonbond, de Vereniging Eigen Huis en de makelaarsorganisaties NVM, VBO en VastgoedPro hebben we in mei 2012 WONEN 4.0 gepresenteerd, een integraal hervormingsplan voor de woningmarkt met ingrijpende maatregelen voor zowel de huur- als koopmarkt. Door die dichterbij elkaar te brengen, kan de doorstroming worden bevorderd en krijgen groepen als starters en middeninkomens meer mogelijkheden op de woningmarkt. Het akkoord sluit aan bij de strategische visie van Aedes, in 2010 vastgelegd in het document *Het moet beter. Iederéén moet goed en betaalbaar kunnen wonen*. Het plan werd destijds aan alle kanten positief ontvangen, maar dat heeft nog niet tot uitvoering geleid. Het huidige kabinet, gevormd na de verkiezingen van 12 september 2012, legt de nadruk op bezuinigen en wil op de koopmarkt minder ingrijpende maatregelen. Het plan van het kabinet om de huren tot maximaal 4,5 procent WOZ-waarde te verhogen is inmiddels gelukkig weer van tafel. Blijkbaar was WONEN 4.0 voor de politiek een stap te ver op dat moment. Wel zal WONEN 4.0 op verzoek van de Tweede Kamer in 2013 nog worden doorgerekend door het CPB. Aedes blijft pleiten voor een integrale aanpak van de woningmarkt, met een betere aansluiting tussen huur- en koopmarkt en oog voor regionale verschillen.

In de huursombenadering ziet Aedes een goed alternatief voor het bevorderen van doorstroming op de woningmarkt. Er zit meer samenhang in dan in het huurbeleid van het kabinet, waarin zoveel maatregelen aan elkaar geknoopt zijn dat niemand het meer snapt. Met de huursombenadering kunnen corporaties hun totale (financiële) ruimte voor huuraanpassing doelgericht inzetten. Gemiddeld stijgt de huur maximaal met het vastgestelde percentage, maar sommige huurders krijgen meer huurverhoging, andere juist minder. Zo kunnen corporaties ook het verschil tussen huren van lang zittende en nieuwe huurders verkleinen. Nu draaien vooral starters en doorstromers op voor huurverhogingen (bij mutatie). En corporaties kunnen de huren van woningen met een lage huur meer laten stijgen ten opzichte van de waarde van de woning. Op termijn moet de huur van sociale huurwoningen beter aansluiten bij de (WOZ-) waarde en de kwaliteit van woningen. Er ontstaan dan vanzelf huurprijzen, die aansluiten bij de regionale woningmarkt.

3. Nieuwe strategische agenda; werken met bestuursteams

In 2009 is Aedes gestart met een strategische agenda om de ambities van het bestuur en de vereniging te helpen realiseren. Deze agenda actualiseren we jaarlijks. Inmiddels is een aantal doelen gerealiseerd en richt Aedes zich nog strakker op de belangenbehartiging voor leden. Ook in de omgeving is er ondertussen veel veranderd. De Herzieningswet biedt een redelijk kader voor het werk van corporaties, maar het kabinet en de Parlementaire Enquête kunnen weer tot andere inzichten leiden. De economische crisis is nog niet over en Vestia en de verhuurdersheffing leiden tot extra dure economische tijden. Door een aantal incidenten en de maatschappelijke discussie over salarissen is het publieke draagvlak voor de sector zo langzamerhand op een dieptepunt.

Al met al dus tijd voor een nieuwe strategische agenda en een modernisering van de Aedes-visie *Het moet beter*. Gekozen is voor een langere doorlooperperiode van een aantal jaren. Uit de bestuursevaluatie bleek dat het werken met bestuursteams (enkele leden uit het Algemeen bestuur) door het bestuur zelf als positief werd beoordeeld. Bestuursteams fungeren als klankbord voor de werkorganisatie en bereiden de besluitvorming in het algemeen bestuur van Aedes voor. Hierbij is een lid van het management team verantwoordelijk voor de operationele voortgang en de interne afstemming. Op deze manier stuurt het bestuur op hoofdlijnen van strategische dossiers en is de Aedes-organisatie verantwoordelijk voor de voorbereiding, input voor strategische afwegingen, kennis en natuurlijk voor de uitvoering en terugkoppeling na het bestuursbesluit. De vereniging bepaalt het kader door het vaststellen van de strategische agenda en de jaarlijkse begroting.

Voor de periode 2013-2015 zijn vier inhoudelijke thema's en één randvoorwaardelijk thema benoemd:

- a. Gezonde woningmarkt
- b. Toegevoegde waarde corporatiesector
- c. Toekomst van het stelsel
- d. Integere sector
- e. Duurzame ledenbinding

Deze strategische agenda is tijdens het najaarscongres vastgesteld.

4. Bestuurs- en verenigingszaken

In 2012 verhuisde het kantoor van Aedes naar Den Haag en werd de reorganisatie formeel afgerond. De contacten met de ministeries zijn inmiddels aangehaald en onze netwerken verder uitgebreid. Het kantoor is binnen driekwart jaar uitgegroeid tot een ontmoetingsplek voor leden, relaties, bestuur en medewerkers. Ook in het bestuur vonden veranderingen plaats: het bestuur nam afscheid van drie gewaardeerde leden. In de plaats van Bas Maassen is René Scherpenisse benoemd. Roel Steenbeek is vervangen door Rob Haans en Rein Hagenaars heeft de plaats ingenomen van Pierre Sponselee. Tijdens het voorjaar van 2012 werd one-man-one-vote voor bestuursbenoemingen een feit. Vanaf het najaarscongres 2012 treedt dit in werking.

De opeenstapeling van gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2012 heeft een grote druk op het bestuur en de vereniging gelegd. Op een aantal lobbydossiers hebben we de schade weten te beperken. Recent hebben we door effectieve samenwerking met VNO, MKB, Bouwend Nederland, Woonbond, FNV en vele, vele anderen de eerste slag geslagen in de lobby tegen de verhuurdersheffing. De eind vorig jaar geïntroduceerde derivatenregeling biedt meer mogelijkheden dan in de oorspronkelijke BZK plannen. Andere dossiers hebben we in positieve zin weten om te buigen. Via ambtelijke samenwerking met de betrokken departementen wordt meegedacht over hervormingen. Soms is onze inzet letterlijk terug te vinden in wetsverslagen, Kamervragen en moties. Dit heeft bijvoorbeeld tot nu toe geleid tot een werkbaar wetsvoorstel Herzieningswet (bijv. DAEB/Niet-DAEB). Er is uiteindelijk géén wetsvoorstel ingediend waarmee corporaties verplicht zouden worden woningen te verkopen.

We kunnen de balans nog niet helemaal opmaken, omdat de meeste dossiers in 2013 verder lopen of in een nieuw licht komen te staan door steeds wisselende politieke constellaties.

De gebeurtenissen rond Vestia hebben financiële gevolgen voor alle leden. Vanaf het eerste begin heeft het bestuur hier de volle aandacht voor gehad en geprobeerd de schade voor de sector zo beperkt mogelijk te houden.

In extra ledenbijeenkomsten, ook met vertegenwoordigers van Vestia zelf, is verhelderd hoe de situatie heeft kunnen ontstaan. In de taskforce Vestia werken de leden nu zelf verder uit hoe de gevolgen voor de sector zo beperkt mogelijk kunnen blijven.

De eerder ingezette lijn van verscherping van de lidmaatschapseisen is in 2012 doorgezet. De visitatieplicht is onlosmakelijk met het lidmaatschap van Aedes verbonden en wordt scherp gehandhaafd. Dat heeft in 2012 tot een aantal opzeggingen geleid en ook tot publicatie van leden die op dit punt in gebreke zijn gebleven. Ook op andere onderdelen van de AedesCode zijn stappen gezet. We zijn bezig met verscherpte eisen en afspraken via *Toezicht met Bite*, verplichte benchmark en de publicatie van de salarissen van corporatiebestuurders.

In de besluitvorming in de vereniging komt de omvang van leden tot uitdrukking in hun stemrecht. Wie betaalt bepaalt. Op aangeven van kleinere leden is in het congres geagendeerd dat daar waar de omvang er niet echt toe doet, zoals bij (bestuurs-) benoemingen, de besluitvorming one-man-one-vote zal gaan gelden. In 2012 heeft dit tot een statutenwijziging geleid.

Hieronder is het ledenaantal weergegeven.

Aantal leden per 1-1-2012	363
Aantal leden per 31-12-2012	345
Nieuwe leden	Aantal verhuureenheden
1. Rentree	4.364
2. Waterweg Wonen	12.950
3. Woonschakel	5.734
4. SWZ	9.084
5. De Bouwvereniging	2.474
Opzeggingen	
1. Spaubeek	247
2. Helpt elkander	1.537
3. Woningbouwvereniging Gelderland	231
4. Wbv voor Ambtenaren	180
5. Stichting Livio	248
6. Op de Ree	98
7. Zorgboog/Ruijschenbergh	247
8. De Thuishaven	130
9. Stichting BOG	440
10. Segbroekhof	216
11. Cordaan	211
12. Gemeente Strijen	0
13. Gemeente Vlieland	205

In 2012 bedroeg het aantal leden 363 (veelal woningcorporaties, daarnaast een aantal NWI's en Gemeentelijk Woningbedrijven).

Het aantal verhuureenheden bij leden bedroeg 2.389.082.

Het aantal verhuureenheden bij de corporaties bedroeg 2.599.345

5. Parlementaire Enquête

De incidenten in de sector zoals die met Vestia, leidden er toe dat de Tweede Kamer het besluit nam een Parlementaire Enquête naar woningcorporaties te houden. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart in 2012, in 2013 zal de uitvoering plaatsvinden. We zullen alles in het werk stellen om van de Parlementaire Enquête een gelegenheid te maken tot grondig onderzoek en optimale waarheidsvinding. Daar hoort in onze ogen ook bij dat we zelf onderzoeken wat er gebeurd is.

6. Financiën

Twee jaarrekeningen: consolidatie en Woonservices Holding BV

Nadat in 2012 de verkoop van het laatste onderdeel van Woonservices Holding BV had plaatsgevonden, is besloten het bestuur van Woonservices Holding BV in handen te leggen van Aedes. De aandelen kwamen in 2012 ook voor de volle 100 procent in handen van Aedes. Financieel heeft dat nogal wat gevolgen: de gehele waarde van Woonservices Holding BV komt op de balans van Aedes, en door het verwerven van overheersende zeggenschap is het wettelijk verplicht een geconsolideerde jaarrekening te maken. De voor u liggende jaarrekening bestaat uit twee delen: een geconsolideerde jaarrekening én een enkelvoudige jaarrekening.

Resultaat 2012

Het resultaat voor 2012 bedraagt 2,2 miljoen euro.

Het positieve resultaat dat de werkorganisatie heeft gemaakt is enerzijds te verklaren doordat er minder kosten zijn gemaakt, anderzijds doordat er meer inkomsten dan begroot waren op verschillende posten.

Met Aedes verbonden organisaties: vermogenstoename uit Woonservices Holding BV

Stond er in 2011 nog een deelneming in Woonservices Holding BV van ongeveer een miljoen euro op de balans van Aedes, in 2012 is de volledige waarde van 4,5 miljoen euro voor Woonservices Holding BV in de balans opgenomen. Het is nog mogelijk dat er claims komen tot een maximum van 2,2 miljoen euro. Het bestuur van Aedes neemt uiterlijk tot 2016 de tijd om plannen te ontwikkelen voor het moment dat het vermogen van Woonservices Holding BV tot de vrije beschikking van Aedes staat (vanaf 2017), en duidelijk is hoeveel dit precies zal zijn. De bedoeling is uit deze middelen geen structurele financiering van Aedes te bekostigen.

Weerstandsvermogen, vermogensontwikkeling en meerjarenperspectief

Belangrijk ikinstrument voor het bestuur is het weerstandsvermogen. Hieraan wordt de financiële stabiliteit van Aedes afgemeten. Aedes heeft een minimumvermogen (weerstandsvermogen) nodig om tegenvallers te kunnen opvangen. Het bestuur hanteert daarvoor een vaste formule van een jaar personeelslasten, een jaar huurlasten en 75 procent van de algemene kosten en verenigingskosten. Volgens deze formule bedraagt het benodigde weerstandsvermogen momenteel 13.944.000 euro. Het vrij beschikbaar vermogen bestaat uit het verenigingsvermogen, vermeerderd met de investeringen in vaste activa, en bedraagt 16.220.000 euro. Dit betekent dat het beschikbare vermogen 16 procent meer is dan het benodigde vermogen. Hierbij is het vermogen door de verkoop van Woonservices Holding BV buiten beschouwing gelaten.

Het bestuur heeft als stelregel dat het feitelijk vermogen zich binnen een bandbreedte van plus of min 10 procent mag bewegen. Na de constatering dat het vrije vermogen ruim meer dan 10 procent boven het gewenste niveau ligt, heeft het bestuur onderzocht of het mogelijk is het contributieniveau voor de leden

Overzicht tbv meerjarenbegroting

19 maart 2013 (* 1,000 euro)

	2009	2010	2011	2012	Begroting 2013	Meerjarenramingen 2014	2015	2016	2017	2018	2019
Contributies											
begroot	16.330	15.950	15.405	15.152	14.432	12.300	12.638	12.986	13.343	13.710	14.087
werkelijk	16.360	16.088	15.579	15.453	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Totaal inkomsten

begroot	20.575	20.145	18.990	17.159	16.551	14.300	14.638	14.986	15.343	15.710	16.087
werkelijk	22.102	22.051	19.789	19.849	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Totaal lasten

begroot	20.575	20.145	18.990	17.159	16.551	15.750	14.969	14.986	15.343	15.710	16.087
Personeelslasten					7.774	7.500	7.128	7.136	7.306	7.481	7.660
Huisvesting					753	750	713	714	731	748	766
Algemeen					2.480	2.200	2.091	2.093	2.143	2.194	2.247
Belangenbehartiging					1.379	1.400	1.331	1.332	1.364	1.396	1.430
Sectorontwikkeling					1.095	1.000	950	951	974	997	1.021
Leden en verenigingszaken					2.149	2.000	1.901	1.903	1.948	1.995	2.043
Communicatie					921	900	855	856	877	898	919
werkelijk	20.730	19.991	25.719	17.630	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Uit reserve begroot

Aanpassing arbeidsvoorwaarden/efficiency						750	500	400	300	200	100
Bezuinigingsstappen organisatie/projecten					305	1.450	331	0	0	0	0

Resultaat

begroot	0	0	0	0	-305	-2.200	-831	-400	-300	-200	-100
werkelijk	1.372	2.060	-5.930	2.219	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Weerstandsvermogen

Benodigd weerstandsvermogen	17.600	16.900	14.000	13.944	13.253	12.596	11.972	12.301	12.639	12.987	13.344
Beschikbaar vermogen	16.300	13.740	15.300	16.220	15.915	13.715	12.884	12.484	12.184	11.984	11.884
% afwijking (max 10%)	-7%	-19%	9%	16%	20%	9%	8%	1%	-4%	-8%	-11%

Vermogen uit verkoop WoonEnergie

4.502 4.502 4.502 4.502 4.502 *

* vanaf 2017 is het vermogen dat beschikbaar is gekomen uit de verkoop van WoonEnergie vrij beschikbaar. Vóór 2016 zal het bestuur van Aedes met plannen komen voor besteding.

in 2014 in één keer te verlagen. In het congres van november 2012 is immers in de strategische agenda afgesproken dat het uiteindelijk kostenniveau op netto 20 procent minder dan dat in 2011 moet uitkomen.

Na zijn onderzoek vindt het bestuur het gerechtvaardigd de beslissing te nemen om in 2014 de contributie in één keer op het gewenste niveau te brengen. Om tot die beslissing te komen heeft het bestuur een meerjarenbegroting voor de werkorganisatie in ogenschouw genomen. En aansluitend hierbij kunnen we constateren dat de organisatie na de verhuizing en reorganisatie voldoende gestabiliseerd lijkt voor een dergelijke beslissing.

De meerjarenbegroting van de werkorganisatie treft u hierbij aan. In deze opstelling is de contributie in 2014 op het beloofde niveau gebracht. De kosten van de werkorganisatie kunnen gedurende twee jaar met 7,5 procent omlaag gaan. In 2016 zijn de reguliere inkomsten dan met de uitgaven in evenwicht.

De verdere vermindering van kosten heeft invloed op de werkzaamheden door en organisatie van de werkorganisatie, maar zal geen reorganisatie betekenen. Door verdere stroomlijning van de organisatie hoeven minder externe krachten ingehuurd te worden. Tevens wordt gewerkt aan versoering van arbeidsvoorwaarden. Hierdoor zal een scheiding ontstaan tussen medewerkers die al in dienst van Aedes waren en nieuw te werven medewerkers. De aanvulling van de al bestaande arbeidsvoorwaarden zijn als een aparte regel kosten opgenomen in de meerjarenbegroting. Het betreft hier stelposten op basis van de uitstroomcijfers van Aedes.

De extra kosten die deze acties met zich meebrengen kunnen ten laste van het algemeen vermogen worden gebracht. Het weerstandvermogen blijft voldoende op niveau.

7. Vooruitblik 2013

Het tumult uit 2012 gaat in 2013 zeker nog door: de Parlementaire Enquête zal van start gaan, de definitieve besluitvorming over de verhuurdersheffing en de Herzieningswet zal zijn beslag krijgen. Het jaar 2013 is in alle opzichten het jaar waarin we door een crisis heengaan. Een economische, maar ook een vertrouwenscrisis. Een gevleugelde uitspraak is: 'never waste a good crisis'. Daar zetten we in 2013 vol op in.

In 2013 vieren we dat de vereniging 100 jaar bestaat. We blijven staan voor de goede zaak waar corporaties al ruim 100 jaar voor staan. Ieder heeft recht op betaalbare woonruimte en corporaties leveren daar een belangrijke bijdrage aan. Dat blijft onze bestaansreden, ook als het wellicht op een andere of nieuwe manier moet. Daarbij is ieders inzet nodig: bestuur, werkorganisatie en alle leden in de vereniging.

Den Haag, 9 april 2013
namens het bestuur,

w.g.
ir. M.A.E. Calon
voorzitter

Verantwoording Governance 2012

Voor good governance — goed, efficiënt en verantwoord ondernemen — hanteert het bestuur van Aedes een aantal principes. Die zijn gestoeld op de adviezen van de commissie-Tabaksblad. Voor de leden van Aedes geldt de Governancecode, die voor de branche is opgesteld. Omdat Aedes geen woningcorporatie is, is de Governancecode niet één op één op Aedes toepasbaar. Zo heeft Aedes geen raad van commissarissen en past het visitatie-instrument niet. De basisprincipes over het afleggen van verantwoording, het bezoldigingsbeleid en de financiële verslaglegging gelden wel.

Structuur

Aedes heeft een meerhoofdig algemeen bestuur van twaalf bestuurders, gekozen uit de aangesloten woningcorporaties, een daaruit door het bestuur gekozen dagelijks bestuur, feitelijk ingericht als een agendacommissie, en een onafhankelijke voorzitter. Daarnaast is er een besluitvormend en toezichthoudend congres, waarin alle leden zitting hebben. Het congres is daarmee de algemene vergadering en stelt onder meer de statuten, reglementen en de jaarstukken vast. Zij keurt tevens het voorgenomen beleid van het bestuur (strategische agenda en begroting) goed.

Het algemeen bestuur is als orgaan verantwoordelijk voor de inrichting en toepassing van good governance. Het domein van het bestuur is het op hoofdlijnen bepalen van het beleid van de vereniging en van de belangenbehartiging door de vereniging. Het bestuur stelt de begroting op. Het bestuur moet zorgen voor goedkeuring van het strategisch plan, de begroting en vaststellen van de contributie door het congres, zodat de opvattingen van de leden op de juiste wijze doorklinken in het beleid en de activiteiten van de vereniging.

Bestuur

Bestuursleden worden benoemd voor ten hoogste vier jaar en kunnen maximaal eenmaal worden herbenoemd. Benoeming gebeurt door het congres. Dit geldt zowel voor de onafhankelijke voorzitter als voor de overige leden van het algemeen bestuur. Buiten de onafhankelijke voorzitter bestaat het algemeen bestuur uit bestuurders of directeuren die de algemene dagelijkse leiding van een corporatie hebben. Voor het bestuur is een profielschets vastgesteld door het congres. Het congres benoemt tevens uit de leden een kandidaatstellingscommissie, die aan de hand van de profielschets een team formeert. Indien zich vacatures voordoen, doet de kandidaatstellingscommissie een voordracht passend in het profiel en gelet op de vacature, zodat een uitgebalanceerd team blijft bestaan. Aan de benoeming gaat een integriteitstoets vooraf. Het recht van het congres om te benoemen is tevens een recht om personen niet te benoemen: leden hebben de bevoegdheid van het advies (team of individuele voordrachten) af te wijken.

Het algemeen bestuur heeft een rooster van aftreden opgesteld waarbij wordt voorkomen dat alle leden tegelijkertijd aftreden en daarmee de continuïteit van de bestuurlijke besluitvorming gevaar loopt. Het rooster is op de website van Aedes geplaatst. Bij tussentijds aftreden en nieuwe benoemingen nemen de nieuwe bestuursleden in het rooster van aftreden de plaats in van de afgetreden bestuursleden. In 2012 waren volgens het rooster de bestuursleden Sponselee, Steenbeek en Van den Boom aftredend en herbenoembaar. Sponselee en Steenbeek hebben aangegeven uit het bestuur te willen treden. Zij zijn op 30 mei 2012 om die reden benoemd voor een periode tot 15 november 2012, het daarop volgende congres, zodat de kandidaatstellingscommissie de tijd kreeg nieuwe geschikte kandidaten te vinden. Van den Boom is op 30 mei 2012 herbenoemd voor maximaal vier jaar. Door vertrek bij de corporatie Zayaz is Bas Maassen in het verslagjaar afgetreden en op 15

november 2012 opgevolgd door René Scherpenisse. Steenbeek is opgevolgd door Rob Haans, Sponselee door Rein Hagenaars.

De nevenfuncties van het bestuur zijn voor de benoeming gewogen door de remuneratiecommissie. Op de website van Aedes zijn de nevenfuncties van de bestuursleden vermeld.

Bestuursleden hebben bij hun aantreden een verklaring ondertekend waarin zij een aantal vragen beantwoorden over governancevraagstukken die gaan over de handelwijze van de thuisorganisatie en de persoonlijke integriteit. De drie bestuursleden die in 2012 zijn benoemd hebben deze verklaring voorafgaand aan hun benoeming ondertekend. Kern daarbij is de expliciete toepassing van de AedesCode en de Governancecode. Het bestuur dient als boegbeeld van de branchevereniging het goede voorbeeld te geven.

De remuneratiecommissie

Aedes heeft een remuneratiecommissie. Dit is een permanente commissie uit het algemeen bestuur met een linking pin in het dagelijks bestuur. Binnen deze kaders doet deze commissie een voorstel voor de bezoldiging van de bestuursleden en de directie en beoordeelt de commissie hun functioneren. In een jaarlijks op te stellen remuneratieverslag doet de commissie verslag van hoe het bezoldigings- en beoordelingsbeleid het afgelopen jaar in praktijk is gebracht en beschrijft de commissie hoe het bezoldigingsbeleid voor de komende jaren wordt voorzien.

Het remuneratieverslagen worden op de website van Aedes geplaatst.

De remuneratiecommissie heeft in 2012 een aantal adviezen uitgebracht aan het algemeen bestuur:

- de remuneratie van leden van het bestuur over 2012 en advies over toekomstige aanpassingen (ab-besluit 14 februari 2012);
- plan van aanpak en begeleiding van de procedure tot herbenoeming van de voorzitter van het bestuur (ab-besluit 12 juni 2012);
- de aanpak en begeleiding van de jaarlijkse evaluatie onder onafhankelijke leiding van het functioneren van het bestuur en daaraan gekoppeld de prestatieafspraken voor de voorzitter (uitgevoerd september 2012);
- de update van de integriteitstoets van het bestuur, toe te passen bij de jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur in het bijzonder bij te herbenoemen bestuursleden (september 2012);
- advies met betrekking tot de afgenomen integriteitstoets bij kandidaat-bestuursleden alvorens het besluit tot benoeming door het congres is genomen (november 2012).

De auditcommissie

De auditcommissie is een permanente commissie uit het algemeen bestuur met een linking pin in het dagelijks bestuur. Deze commissie adviseert het bestuur over onderwerpen op het terrein van de financiële beleidsvorming, planning en rapportage. Doel hiervan is het optimaliseren van de kwaliteit van besluitvorming door het bestuur.

De taken en bevoegdheden van de auditcommissie omvatten onder meer het toezicht op de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatieverschaffing uit de werkorganisatie, de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de externe accountant en het onderhouden van de relatie met de externe accountant. In het verslagjaar is daartoe viermaal vergaderd. Daarbij lag de nadruk op onderwerpen als het beleid en de resultaten van de ringorganisaties, de resultaten van een extern integriteitsonderzoek, de jaarstukken, het beleggingsbeleid, de contributie en de relatie met de accountant.

Bezoldiging bestuur

De bestuursleden ontvangen een vergoeding (remuneratie) voor de inzet die zij voor de vereniging leveren. Voor de leden van het algemeen bestuur, buiten de voorzitter, wordt de vergoeding niet aan de persoon uitgekeerd, maar aan de woningcorporatie waar de bestuurder voor werkt. Het kader voor de remuneratie van het bestuur is vastgelegd in een bijlage van het huishoudelijk reglement. In het kader wordt onderscheid gemaakt tussen de remuneratie van de onafhankelijke voorzitter en de overige bestuursleden. Het algemeen bestuur heeft op advies van de remuneratiecommissie besloten de remuneratie over 2012 te verhogen conform de cao woondiensten.

Integriteitscode

Naar analogie van het bepaalde in de Governancecode is een Integriteitscode opgesteld voor Aedes, zoals ook corporaties die dienen te hebben. In de Integriteitscode van Aedes is aangegeven dat Aedes staat voor openheid, respect en eerlijkheid. Dit wordt onderscheiden in Cultuur & Gedrag: omgaan met leden, collega's en met (privacygevoelige) gegevens; Gebruik van bedrijfsmiddelen: grenzen bij privégebruik van bedrijfsmiddelen of eigendommen van Aedes en Zakelijke relaties: omgaan met uitnodigingen, giften enzovoort. In overleg met de remuneratiecommissie is besloten een risicoscan-analyse te laten maken op het gebied van fraude en integriteit.

Klokkenluidersregeling

Naar analogie van het bepaalde in de Governancecode is binnen Aedes een klokkenluidersregeling opgesteld voor het volgens een zorgvuldige procedure melden van misstanden binnen de werkorganisatie. Het gaat om geconstateerde of vermoede strafbare feiten, zoals diefstal, corruptie en valsheid in geschrifte; schending van wet- en regelgeving; een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu; een bewust onjuist informeren van publieke organen; een verspilling van maatschappelijk geld; het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten of fraude.

Risicobeheersing en controlesysteem

Aedes hanteert in de controle rond het aangaan van verplichtingen en het betaalbaar stellen het tweestromenprincipe: er vindt altijd door een tweede paar ogen een controle plaats op de betalingen. Ook kunnen de betalingen nooit gereed worden gemaakt door de controller of de teamleider financiën, maar ze worden wel altijd door één van beiden gecontroleerd en betaalbaar gesteld. In geval dat de teamleider (bij afwezigheid van de controller) controleert en betaalbaar stelt, tekent de controller ná. Deze principes, en die van het delegeren van bevoegdheden, zijn vastgelegd in een procuratieregeling. De procuratie is bij de controle van de jaarrekening getoetst door de accountant.

Binnen Aedes is in 2012 door het bureau Signum Interfocus een Integriteits- en risicoscan uitgevoerd. Uit het onderzoek kwam een overwegend positief beeld naar voren, doch als Aedes ook op dit punt een voorbeeldfunctie wil vervullen, dan moet er meer aandacht gegeven worden aan betere bekendheid van bestaande regelingen, het verder doorvoeren van het 4-ogenprincipe en het optimaliseren van de beveiliging van bedrijfsinformatie. In een implementatieplan wordt opgenomen welke informatie op welk moment naar welk gremium wordt gerapporteerd. Voor wat betreft de auditcommissie gebeurt dit in de 4-maandsrapportage.

Net als in voorgaande jaren heeft op de ringorganisaties een risicoanalyse plaatsgevonden, waarvan de conclusies elders in het jaarverslag zijn weergegeven. De relatie met de ringorganisaties is in het verslagjaar verder afgebouwd door verkoop of ontbinding, waardoor de risico's verdwijnen.

Net als in andere jaren is ook dit jaar het weerstandsvermogen bepaald. Bij de bepaling van het weerstandsvermogen worden alle risico's en langer lopende verplichtingen verdisconteerd.

Gelet op de grootscheepse reorganisatie met de daarmee gepaard gaande afname van het aantal formatieplaatsen is het weerstandsvermogen herijkt.

Accountant

De opdracht aan de accountant wordt jaarlijks door het bestuur verstrekt. Daarvoor tekenen de voorzitter en de voorzitter van de auditcommissie. In beginsel wordt een relatie voor meerdere jaren aangegaan en wordt na een aantal jaren gezien of de tijd rijp is een andere accountant te kiezen. In 2006 is voor het laatst van accountant gewisseld. De auditcommissie heeft in 2011 na de afronding van de jaarrekening 2010 en in aanwezigheid van de algemeen directeur de relatie met de accountant geëvalueerd. Er heeft een evaluatiegesprek plaatsgevonden tussen de directie, controller en de auditcommissie enerzijds en de accountant anderzijds. Toen is geconcludeerd dat de samenwerking gecontinueerd zal worden. Door de auditcommissie is bepaald op welke punten de interim-controle en de controle van de jaarrekening heeft plaats gevonden.

Jaarstukken

Voor het opstellen van de jaarstukken zijn de algemene regels voor ondernemingen van toepassing. Soms, zoals bij het weergeven van de hoogte van de remuneratie van bestuur en directie, gaat Aedes verder dan de voorschriften eisen. Het bestuur wil voor de remuneratie op dezelfde wijze de feiten weergeven als van de bij Aedes aangesloten leden wordt gevraagd.

De jaarrekening van Aedes wordt voorbereid door de werkorganisatie, besproken in de auditcommissie en uiteindelijk opgesteld onder verantwoordelijkheid van en ondertekend door het algemeen bestuur. Vervolgens worden het jaarverslag en de jaarrekening ter vaststelling en decharge voorgelegd aan het congres.

Begroting (met meerjaren doorkijk) en meerjarig strategisch plan

Het initiëren en formuleren van de visie van Aedes is een taak van het bestuur. Daarbij vraagt de visie gedragenheid in de vereniging. Daarom worden de hoofdlijnen van beleid in het strategisch plan vastgelegd en aan het congres ter goedkeuring voorgelegd. Omdat Aedes zich voortdurend op een politiek maatschappelijk speelveld beweegt, is het vanzelfsprekend dat over de kernthema's van de vereniging, naast een brede discussie met leden, ook afstemming plaatsvindt met de relevante stakeholders. De strategische agenda 2013-2015 en de begroting 2013 met een meerjaren doorkijk tot en met 2015 zijn in het congres van 15 november 2012 goedgekeurd.

Geconsolideerde jaarrekening 2012

Geconsolideerde balans per 31 december 2012 na voorstel resultaatbestemming

x € 1.000

Activa		31 december 2012	31 december 2011
	€	€	€
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Aedes.nl		215	279
		-----	-----
Materiële vaste activa			
Vaste bedrijfsmiddelen		1.939	1.394
		-----	-----
Financiële vaste activa			
Deelnemingen	0		973
Effecten	12.379		14.029
Vordering St. NWR	2.960		4.416
Vordering STAK aeDex	<u>150</u>		<u>624</u>
		15.489	20.042
		-----	-----
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	615		374
Lopende projecten	278		141
Overlopende activa	<u>737</u>		<u>875</u>
		1.630	1.390
		-----	-----
Liquide middelen		5.078	381
		=====	=====
		24.351	23.486
		=====	=====

Geconsolideerde balans per 31 december 2012 na voorstel resultaatbestemming

x € 1.000

Passiva		31 december 2012	31 december 2011
	€	€	€
Groepsvermogen		19.665	14.010
		-----	-----
Voorzieningen		1.702	5.694
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Crediteuren	1.094		1.284
Schulden aan kredietinstellingen	0		387
Belastingen en premies sociale verzekeringen	247		305
Overlopende passiva	<u>1.643</u>		<u>1.806</u>
		2.984	3.782
		-----	-----
		24.351	23.486
		=====	=====

Geconsolideerde exploitatierekening over 2012

(x 1.000 euro)	Lasten 2012	Begroot 2012	Lasten 2011
Kosten			
Werkorganisatie			
Personeel	8.265	7.998	10.472
Huisvesting	857	1.256	1.134
Algemeen	2.151	2.183	1.980
Interne projecten	0	0	153
Dekking gelieerde organisaties	-38	0	-100
	<u>11.235</u>	<u>11.437</u>	<u>13.639</u>
Activiteiten			
Belangenbehartiging			
Public Affairs	12	46	82
Overige belangenbehartiging	1.251	1.633	1.115
	<u>1.263</u>	<u>1.679</u>	<u>1.197</u>
Sectorontwikkeling			
Kenniscentrum en Benchmarking	389	465	16
Opdrachtgeverschap	79	40	0
Werkgeverschap	77	65	141
Overige sectorontwikkeling	802	193	1.155
	<u>1.347</u>	<u>763</u>	<u>1.312</u>
Leden- en Verenigingszaken			
Verenigingszaken	774	1.052	701
Deelbelangen	501	315	338
Landelijke netwerken	209	500	344
Corporatiedag	142	200	132
	<u>1.626</u>	<u>2.067</u>	<u>1.515</u>
Communicatie			
Persvoorlichting	49	73	0
Nieuwsvoorzieningen	159	205	0
Aedes Magazine	411	224	350
Publicaties	45	35	36
Periodieken	0	0	59
Aedesnet	185	216	322
Herziening huisstijl	216	185	64
Lustrum: 100 jaar brancheorganisatie	205	275	0
	<u>1.270</u>	<u>1.213</u>	<u>831</u>
Financiële lasten	0	0	99
Bijzondere lasten	889	0	7.126
Totaal	<u>17.630</u>	<u>17.159</u>	<u>25.719</u>

Geconsolideerde exploitatierekening 2012

(x 1.000 euro)	Baten 2012	Begroot 2012	Baten 2011
Opbrengsten			
Contributies	15.453	15.152	15.579
Activiteiten			
Belangenbehartiging	495	195	447
Sectorontwikkeling	792	130	873
Leden- en Verenigingszaken			
Netwerken	107	230	301
Corporatiedag	258	250	280
	<u>365</u>	<u>480</u>	<u>581</u>
Communicatie			
Aedes Magazine	791	461	1.216
Publicaties	202	320	264
Periodieken	0	0	78
Aedesnet	153	261	272
	<u>1.146</u>	<u>1.042</u>	<u>1.830</u>
Infodesk	0	0	42
Beleggingen	334	160	332
Overige baten	103	0	100
Financiële baten	1.161	0	0
Bijzondere baten	0	0	5
Te verdelen resultaat	-2.219	0	5.930
Totaal	<u><u>17.630</u></u>	<u><u>17.159</u></u>	<u><u>25.719</u></u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	31 december 2012 €	31 december 2012 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo exploitatie	2.219	-5.930
Afschrijvingen	576	933
Mutaties voorzieningen	-3.992	5.417
Mutaties vorderingen en overlopende activa	-240	-103
Mutaties kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	<u>-411</u>	<u>-729</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-1.848	-412
	-----	-----
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsen / desinvesteringen in immateriële vaste activa	-67	-33
Mutaties in financiële vaste activa	4.553	750
Investeringsen / desinvesteringen in materiële vaste activa	<u>-990</u>	<u>-1.223</u>
	3.496	-506
	-----	-----
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Rechtstreekse vermogensmutatie Woonservices Holding BV	3.436	0
	-----	-----
Netto Kasstroom	5.084	-918
Mutatie Liquide Middelen		
Stand liquide middelen 1 januari	-6	912
Stand liquide middelen 31 december (inclusief schulden aan kredietinstellingen)	<u>5.078</u>	<u>-6</u>
Toename liquide middelen	5.084	-918
	=====	=====

Algemene toelichting

Exploitatie 2012

Het operationele bedrijfsresultaat over 2012 bedraagt 3.108.000 euro positief ten opzichte van de begroting 2012. Dit bestaat uit:

- het resultaat van de werkorganisatie van 202.000 euro positief;
- het resultaat out of pocketkosten en opbrengsten van de belangenbehartiging en van sectorontwikkeling van respectievelijk 716.000 positief en 78.000 euro positief;
- het resultaat van leden- en verenigingszaken en van communicatie van 326.000 euro en 47.000 euro positief;
- het resultaat overige opbrengsten van 578.000 euro positief;
- het resultaat op beleggingsopbrengsten van 1.161.000 euro positief.

Het vermogen

Het vermogen ultimo 2012 bedraagt 19.665.000 euro en is 5.655.000 euro hoger dan ultimo 2011.

Voor een toelichting op het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

Vermogen Stichting NWR

Het vermogen van de Stichting NWR bestaat uit aandelen NCCW. In de komende jaren wordt de verkoop van NCCW door de stichting verder uitgewerkt. Met het realiseren van deze verkoop komt het vermogen vrij en staat het ter beschikking van Aedes.

Uit het vermogen worden additionele activiteiten gefinancierd die in overeenstemming moeten zijn met vastgestelde doelstellingen en beleid. De bestuursadviescommissie Vermogen Stichting NWR brengt daarover advies uit op basis waarvan financiering wordt toegekend. Over de periode 2001 tot en met 2012 heeft Aedes aan toegekende projecten een bedrag voorgefinancierd van 8,7 miljoen euro. De Stichting NWR heeft tot nu toe 5,9 miljoen op deze voorfinanciering betaald. Ultimo 2012 bedraagt de vordering per saldo 3,0 miljoen euro.

Er worden sinds medio 2009 geen additionele activiteiten ten laste van het NWR-vermogen gefinancierd, totdat het vermogen daadwerkelijk in het bezit van Aedes is. Lopende toezeggingen worden nog afgerond.

Met Aedes verbonden organisaties

Aedes heeft in het verleden (met groepen leden) producten ontwikkeld die omwille van onafhankelijkheid in zelfstandige rechtspersonen zijn ondergebracht. Het bestuur heeft besloten een aantal ringorganisaties af te bouwen of definitief over te dragen aan derden.

Een aantal rechtspersonen is sinds 2009 tot en met 2011 al ontmanteld of overgedragen, bij een aantal is dit proces nog gaande.

De rechtspersonen die eerder zijn ontmanteld of overgedragen, zijn:

- Raeflex, Stichting Visitatie Woningcorporaties (overgedragen);
- WoonQuest BV (overgedragen);
- Dutch International Guarantees for Housing (DIGH) (geen bestuurlijke relatie meer).

Een aantal rechtspersonen is in 2012 ontmanteld:

- Stichting Maatschappelijke Locatieontwikkeling;
- Aedes Services Holding BV (AVE store)

De rechtspersonen die in 2012 nog met Aedes waren verbonden, zijn:

- Stichting Administratiekantoor Woonservices;
- Woonservices Holding BV;
- Stichting Administratiekantoor aeDex;

Als Aedes van deze rechtspersonen aandeelhouder is, exploitatiegaranties heeft verstrekt of leningconstructies met hen is aangegaan, dan is dit vermeld in de toelichting op de balans. Factsheets in dit jaarverslag gaan in op de relatie tussen Aedes en de betreffende rechtspersonen.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De activiteiten van Aedes vereniging van woningcorporaties, statutair gevestigd te Den Haag, bestaan voornamelijk uit het behartigen van de belangen van de leden, het organiseren van gemeenschappelijkheid binnen de bedrijfstak en het bieden van services aan leden en geassocieerden.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Aedes vereniging van woningcorporaties en Woonservices Holding B.V. opgenomen. Op 1 april 2012 is het laatste onderdeel van de Stichting Woonservices Holding (WoonEnergie) verkocht. Het bestuur van Woonservices Holding BV is overgedragen aan Aedes: per 15 mei is de directeur van Aedes bestuurder van Woonservices Holding BV. Begin 2013 is ook besloten de Raad van Toezicht te laten vormen door bestuursleden van Aedes. Hiermee is het vermogen van Woonservices Holding BV geheel ter beschikking gekomen van Aedes. Het gaat hier om een bedrag van 4.502.000 euro. Dit vermogen staat apart op de balans van Aedes vereniging voor woningcorporaties onder de noemer bestemmingsreserve. Het gaat hier om een vermogen dat deels nog beklemd is voor eventuele claims. De earn out is niet verantwoord omdat deze naar verwachting niet zal worden gerealiseerd. Het bestuur heeft daarom besloten dit vermogen pas vanaf 2016 in te gaan zetten. In de jaren daarvoor zal bepaald worden hoe dit het beste kan gebeuren.

Grondslagen van waardering

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschaffingswaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De deelneming STAK Woonservices is in het verleden gewaardeerd tegen de historische kostprijs. Vanaf 15 mei 2012 is het bestuur van de STAK overgegaan naar Aedes vereniging van woningcorporaties, waardoor vanaf dat moment een 'invloed van betekenis' aanwezig is.

Daarom waarderen we de deelneming in de jaarrekening nu tegen de nettovermogenswaarde, net als de waarde van het eigen vermogen van Woonservices Holding BV ultimo 2012.

Leningen

De leningen zijn gewaardeerd tegen hun nominale waarde. Waardevermindering op de leningen in rekening-courant zijn verwerkt voor zover daar aanleiding voor is door beoordeling van de terugbetaalcapaciteit van deze leningen.

Effecten

De onder effecten opgenomen obligaties en aandelen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde, per balansdatum.

Gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten komen ten gunste of ten laste van de exploitatie.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, verminderd met een voorziening voor eventuele oninbaarheid.

Lopende projecten

Lopende projecten zijn projecten waarvan de uur- en out of pocketkosten zijn gesubsidieerd. Deze worden gewaardeerd op basis van bestede uren tegen het geldende tarief per arbeidsuur en out of pocketkosten voor zover deze zijn onderbouwd door toekenningen.

Voorzieningen

Voorziening advisering met Aedes verbonden organisaties

Voor het vervolg op de in 2009 uitgevoerde quick scan naar de risicopositie van met Aedes verbonden organisaties is een voorziening getroffen. Deze voorziening is sinds 2010 tot en met 2012 deels aangewend en zal in 2013 volledig zijn benut.

Voorziening Reorganisatie

Ter dekking van de resterende kosten vanwege de reorganisatie van de werkorganisatie van Aedes is een voorziening opgenomen. Deze voorziening is grotendeels in 2012 aangewend en zal in 2013 volledig zijn benut.

Pensioen

Aedes heeft een aantal regelingen waarbij pensioen is toegezegd aan medewerkers op de pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Aedes neemt hiervoor deel aan de pensioenregelingen van de Stichting Pensioenfonds Woningcorporaties (SPW), een bedrijfstakpensioenfonds. Voor deze regelingen betaalt Aedes premies op verplichte basis. Er bestaat geen statutaire verplichting om eventuele tekorten van het pensioenfonds aan te zuiveren. De dekkingsgraad van SPW bedraagt 106 procent ultimo 2012.

De te betalen premie voor deze toegezegde bijdrageregeling wordt conform wet- en regelgeving evenals voor de afgesloten pensioenregeling voor de werknemers als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Indien de al betaalde premiebedragen de te betalen premie overtreffen, is het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de pensioenuitvoerder of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de contributies en de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties enerzijds en de kosten en andere lasten over het jaar anderzijds. Resultaten op transacties en uit vermogensbeheer worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen zodra zij voorzienbaar zijn.

Contributies

Onder de contributies zijn de aan het verslagjaar toe te rekenen contributiebijdragen verantwoord op basis van de contributieregeling zoals die door het congres is vastgesteld.

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden lineair berekend en zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigen, worden deze als een schattingswijziging verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De nettokasstroom bestaat uit de nettomutatie tussen de liquide middelen in vergelijking met het voorgaande verslagjaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2012

(Bedragen in de kolommen x 1.000)

ACTIVA

Immateriële vaste activa

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Boekwaarde begin boekjaar	€ 279	€ 491
Investerings/desinvesteringen	<u>67</u>	<u>33</u>
	€ 346	€ 524
Afschrijvingen	<u>131</u>	<u>245</u>
Boekwaarde einde boekjaar	€ 215	€ 279
	=====	=====

Materiële vaste activa

Deze bedrijfsmiddelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
- bouwkundige investeringen (afschrijving in 10 jaar)	€ 1.337	€ 1.030
- inventaris (afschrijving in 5 jaar)	249	6
- automatisering (afschrijving in 3 jaar)	301	327
- overige investeringen (afschrijving in 5 jaar)	<u>52</u>	<u>31</u>
	€ 1.939	€ 1.394
	=====	=====

De specificatie van het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Boekwaarde begin boekjaar	€ 1.394	€ 859
Investerings/desinvesteringen	<u>990</u>	<u>1.223</u>
	€ 2.384	€ 2.082
Afschrijvingen	<u>445</u>	<u>688</u>
Boekwaarde einde boekjaar	€ 1.939	€ 1.394
	=====	=====

Onder de afschrijvingen is een bedrag opgenomen ad € 95.000 vanwege versnelde afschrijving wegens de verhuizing naar Den Haag.

Deelnemingen

Tot en met 2011 was Aedes in het bezit van 98% van de aandelen van Woonservices Holding B.V. In 2012 zijn de overige aandelen overgenomen waardoor Aedes, via STAK Woonservices, nu beschikt over 100% van de aandelen van Woonservices Holding B.V.

Volgens de richtlijnen voor de verslaggeving 640 dient er door de gewijzigde zeggenschap een geconsolideerde jaarrekening te worden opgesteld. In de consolidatie 2012 is Woonservices Holding BV opgenomen.

De deelnemingen worden in de enkelvoudige jaarrekening toegelicht.

Effecten

De waarde van de effecten wordt gepresenteerd inclusief de nog te ontvangen rente.

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Boekwaarde begin boekjaar	€ 14.029	€ 13.955
Onttrekkingen	-3.007	-4
Interest en dividend*	196	177
Koersresultaat (gerealiseerd en ongerealiseerd)	<u>1.161</u>	<u>-99</u>
Boekwaarde einde boekjaar	€ 12.379	€ 14.029
	=====	=====

* Dit is exclusief kosten voor het beheer.

De kosten van het beheer van de portefeuille door IBS-vermogensbeheer bedragen 48.000 euro voor 2012. Deze kosten worden apart in rekening gebracht en zijn hierdoor niet zichtbaar in de boekwaarde van de effecten.

De omtrekkingen aan de beleggingsportefeuille waren noodzakelijk in verband met de uitbetalingen ten gevolge van het sociaal plan.

De specificatie van de effecten is als volgt.

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
Obligaties	€ 9.068	€ 8.736
Aandelen	1.874	2.878
Alternatieven	<u>1.381</u>	<u>1.745</u>
	€ 12.323	€ 13.359
Liquiditeiten en deposito's	<u>56</u>	<u>670</u>
Boekwaarde	€ 12.379	€ 14.029
	=====	=====

Het koersresultaat wordt weergegeven op pagina 61 onder Financiële baten en lasten.

Vordering Stichting NWR

In het jaarverslag 2008 van de Stichting NWR is de vordering erkend die Aedes heeft door de voorfinanciering van door de stichting gesubsidieerde projecten. Het vermogen van Stichting NWR bestaat volledig uit aandelen NCCW die zij houdt, waardoor het vermogen nog niet vrij ter beschikking staat voor Aedes. In 2012 heeft de stichting wel een bedrag van 1.526.000 euro aan Aedes betaald. Hiermee is de vordering op de balans gedaald tot iets minder dan 3 miljoen euro. In 2013 zal wederom een betaling van 1,5 miljoen euro plaatsvinden. Het laatste deel van de vordering zal betaald worden zodra de aandelen van de Stichting NWR verkocht zijn.

Voorfinanciering bijdragen van de Stichting NWR t/m 2011	€	4.416
- Actief Burgerschap		20
- Woonkwaliteit 2020		<u>50</u>
	€	4.486
Ontvangst bijdrage Stichting NWR		<u>1.526</u>
Saldo voorfinanciering	€	2.960
		=====

In 2012 is voor een bedrag van 70.000 euro aan al toegezegde projecten voorgefinancierd die zijn gedekt uit het vermogen. In totaal wordt voor de meerjarige projecten nog maximaal 40.000 euro uitgegeven. Sinds 2009 worden geen nieuwe financieringen meer toegekend. Dit is ook in 2012 niet gebeurd.

Vordering Stichting Administratiekantoor aeDex

Aedes heeft haar belang in aeDex in september 2009 verkocht. Een deel van de verkoopprijs ontvangt Aedes nog op grond van de earn out regeling en is een percentage van de omzet van aeDex in de drie opvolgende jaren na verkoop. Oorspronkelijk werd uitgegaan van een earn out van 500.000 euro. In 2010 is een earn out bedrag van 114.000 euro ontvangen, op basis hiervan is de verwachte earn out geschat op 350.000 euro en is de vordering in 2010 afgewaardeerd ten laste van het resultaat met 150.000 euro. In 2011 is een earn out bedrag van 113.000 ontvangen en in 2012 is laatste termijn van de earn out ontvangen ad 143.000 euro.

IPD als koper van AeDex had aanvankelijk 350.000 euro van de escrow van 500.000 euro niet willen uitbetalen wegens vermeende overtreding van het anti-concurrentiebeding door de start van een benchmarkinitiatief. Naderhand is deze 350.000 euro toch vrijgevallen. De resterende vordering ultimo 2012 bedraagt daarom 150.000 euro en bestaat volledig uit een nog te ontvangen saldo van de Escrow-rekening. Gezien het langlopende karakter van de vordering is deze gepresenteerd onder de financiële vaste activa. De bovengenoemde claim, die IPD in 2012 heeft ingediend, is nog niet geheel van de baan. Hoewel naar het oordeel van Aedes een eventuele claim met succes is te pareren, kan uitbetaling van het resterende deel van de escrow opnieuw discussie opleveren.

Debiteuren

Het debiteurensaldo van 615.000 euro bestaat voor 112.000 euro uit bedragen VROM voor Zuid-Afrika, 7.000 euro uit afrekeningen van de Service Level Agreements met de met Aedes verbonden organisaties, 94.000 euro uit nog te ontvangen bijdragen en subsidies voor projecten, 178.000 euro uit de nog te ontvangen advertentieopbrengsten, 5.000 euro uit contributie voor diverse netwerken, 224.000 euro uit nog te ontvangen inrichtingsbijdrage NS/WPM, 7.000 euro afboekingen diverse debiteuren en 2.000 euro uit diverse kleine posten.

Lopende projecten

Onder lopende projecten wordt de onderhanden werkpositie op balansdatum van declarabele projecten verantwoord.

Vorderingen en overlopende activa	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
Rekening-courantposities met Aedes	€	€
Verbonden organisaties:		
Rekening-courant Stichting MLO	182	157
Rekening-courant NVBW	127	0
Rekening-courant Aedes Services Holding	0	118
Rekening-courant Woonenergie Consumenten BV	2	0
Rekening-courant Aenergie BV	34	0
Correctie verkoopopbrengst Woonenergie Project BV (WEP)	<u>-200</u>	<u>0</u>
	146	275
Voorfinanciering overige posten:		
Nog te ontvangen verkoopopbrengst WEP	42	0
Nog te ontvangen rente deposito's	134	109
Voorschotten en waarborgsommen	41	31
Nog te ontvangen advertentieopbrengsten	0	180
Zuid-Afrika	8	27
Vooruitbetaalde huur	309	188
Nog te ontvangen bijdragen deelnemers bijeenkomsten	0	52
Diverse nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	<u>57</u>	<u>13</u>
	<u>737</u>	<u>875</u>

Het maximaal van Oxxio te ontvangen earn out bedrag als gevolg van de verkoop van Woonenergie Consumenten BV bedraagt 1 miljoen euro. Het uiteindelijke earn out bedrag is afhankelijk van de mutatie in het aantal huurders over 2012. De earn out Woonenergie Consumenten BV is niet verantwoord omdat deze naar verwachting niet zal worden gerealiseerd. Op basis van de door Oxxio verstrekte gegevens heeft de directie van Aedes geconcludeerd dat het aantal huurders per 1 januari 2013 ten opzichte van het voorgaand jaar met meer dan 10% is gereduceerd. Op basis van het vorenstaande is de betreffende earn out vordering in de jaarrekening 2012 volledig voorzien.

Bij de (her)waardering van de deelneming Woonservices Holding BV per 1 januari 2012 is geen rekening gehouden met de eventueel te ontvangen earn out vordering ad 1,1 miljoen euro. Op basis van de (destijds) actuele prognoses kon het bij de directie bekend zijn dat het redelijkerwijs voor 15 mei 2012 – zijnde de datum van het verkrijgen van invloed van betekenis – dat de earn out niet zal worden gerealiseerd.

Liquide middelen	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
	€	€
Kas	1	1
Bank – kasdeposito's	<u>5.078</u>	<u>380</u>
	<u>5.079</u>	<u>381</u>

In de bankdeposito's is een bedrag van 62.000 euro verwerkt voor het restant van de door Aedes ontvangen giften voor het project *Corporaties voor Onderdak*.

PASSIVA

Eigen vermogen

Voor een toelichting op het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

Voorzieningen

Voorziening advisering met Aedes verbonden organisaties

Voor het vervolg in 2010 op de quickscan in 2009 naar de risicopositie van met Aedes verbonden organisaties is in 2009 een bedrag van 80.000 euro als voorziening ten laste van het resultaat genomen. Hiervan is tot en met 2012 54.000 euro gebruikt. Het restantbedrag (26.000 euro) wordt in 2013 aangewend.

Voorziening reorganisatie

Ter dekking van de resterende kosten vanwege de reorganisatie van de werkorganisatie van Aedes was in 2011 een voorziening opgenomen ter grootte van 5.644.000 euro. Het ging met name om de kosten die voortvloeiden uit het sociaal plan en de kosten voor de huur en de ontmanteling van Olympia in Hilversum.

De voorziening is in 2012 als volgt aangewend:

Voor huurkosten in Hilversum is 490.000 euro onttrokken aan de voorziening. Er resteert een bedrag van 490.000 euro voor de periode dat het pand niet meer in gebruik is.

Er is voor de ontmanteling van het Hilversumse kantoorpand een (extra) voorziening gevormd van 82.750 euro, bovenop de al bestaande voorziening van 250.000 euro. Een bedrag van 5.000 euro is in 2012 besteed. Het bedrag van 328.000 euro zal in 2013 worden aangewend.

Een bedrag van 4.070.945 euro is in 2012 aangewend voor kosten die voortvloeiden uit het sociaal plan. Een dotatie van 640.219 euro heeft plaatsgevonden. Voor 2013 resteert een bedrag van 882.000 euro ter aanwending voor het sociaal plan als gevolg van vertrekkende personeelsleden.

De opgenomen voorziening voor de verhuizing van 15.000 euro is volledig benut.

Kortlopende schulden

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
	€	€
Loonheffing	201	257
Sociale lasten	56	69
Omzetbelasting	8	-26
Pensioenlasten	-18	5
	<u>247</u>	<u>305</u>

Overlopende passiva

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
	€	€
Fonds vakantiegeld en -dagen	357	509
Rekening-courant diverse netwerken	0	43
Nog te betalen personele lasten	3	34
Nog te betalen levensloop	39	146
Nog te betalen projectkosten	255	95
Nog te betalen inzake <i>Corporaties voor Onderdak</i>	62	10
Nog te betalen overige kosten	12	3
Nog te betalen exploitatiebijdrage St. MLO	177	138
Vooruit ontvangen bijdragen Corpovenista	34	597
Vooruit ontvangen bijdragen netwerken	361	119
Nog te betalen vergoeding DB- +AB-leden	231	0
Vooruit ontvangen subsidies	<u>112</u>	<u>112</u>
	<u>1.643</u>	<u>1.806</u>

De nog te betalen projectkosten hebben betrekking op meerdere projecten. De voornaamste zijn de nog te betalen ontwikkelkosten rondom *Vroegsignalering problematische schulden* (91.000 euro), ondersteuning in de kosten voor sociale woningbouw in Zuid-Afrika (50.000 euro), kosten aan onderzoeken door het Economisch Instituut voor de Bouw (44.000 euro) en afrekening Actiz in het kader van Aedes-Actiz kenniscentrum WZW (50.000 euro).

Voor het platform Corpovenista waarvan Aedes het secretariaat voert, resteert een bedrag van 34.000 euro uit ontvangen bijdragen van deelnemers uit 2009 (595.000 euro) en 2010 (490.000 euro). Besteding daarvan vindt plaats in 2013. Er zijn van deelnemers aan het platform geen bijdragen meer geïnd.

Het bedrag van vooruit ontvangen subsidies is een bijdrage voor de ondersteuning van de volkshuisvesting in Zuid-Afrika in 2013.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen*Huur*

De vereniging is een huurverplichting aangegaan tot 1 april 2018 voor het kantoorpand en een parkeergarage van Aedes in Den Haag. De eerste 10 maanden van de looptijd van het contract zijn vrijgesteld van huur. De normale jaarlijkse totale huursom bedraagt 445.000 euro exclusief servicekosten en exclusief BTW. Jaarlijks wordt de huursom geïndexeerd op basis van 'CPI alle huishoudens'.

Leaseverplichtingen

De vereniging is leaseverplichtingen aangegaan voor dertien auto's. De totale leaseverplichting voor 2012 bedraagt 208.000 euro.

Bankfaciliteiten

Aedes vereniging van woningcorporaties heeft een kredietfaciliteit bij de ING Bank ter hoogte van 1.000.000 euro.

Per 31 december 2012 liepen bankgaranties inzake huur van kantoorpanden tot een bedrag 349.659 euro.

Beter Peter

Een earn-out vergoeding wordt berekend over de gerealiseerde omzet van Beter Peter B.V. over de jaren 2011 en 2012, waarbij is afgesproken dat de vergoeding nihil zal zijn als de omzet minder is dan 115.300 euro.

Woonenergie Project BV

Een earn-out regeling is overeengekomen met Falckstaete, de koper van Woonenergie Project BV, van maximaal 1.100.000 euro. De earn-out vergoeding is afhankelijk van de te realiseren omzet, uit te keren in de jaren 2013 tot en met 2015.

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening over 2012

Resultaat

Het saldo resultaat bedraagt 2.219.000 euro positief.

Als bijzondere last is 889.000 euro in het resultaat verwerkt. Dit bestaat uit onder andere een last van 835.000 euro personele kosten.

In 2012 is een operationeel bedrijfsresultaat gerealiseerd van 3.108.000 euro positief. Het saldo van het operationeel bedrijfsresultaat is als volgt opgebouwd:

1. resultaat werkorganisatie 202.000 euro positief, dit is met name het gevolg van minder huisvestingskosten;
2. resultaat activiteiten 1.167.000 euro positief, dit bestaat uit hogere opbrengsten en lagere kosten;
3. resultaat overig 1.739.000 euro positief, door hogere contributie- en beleggingsopbrengsten en een positief koersresultaat op de beleggingen.

De opbouw van de genoemde resultaten wordt hierna nader toegelicht. De weergegeven resultaten geven de afwijkingen weer ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in de kolommen x 1.000)

			Resultaat
A) Werkorganisatie:			
1. Personeel	€	-267	€
2. Huisvesting		399	
3. Algemeen		32	
4. Dekking gelieerde organisaties		<u>38</u>	
			202
Activiteiten:			
B) Belangenbehartiging:			
1. Public Affairs		34	
2. Overige belangenbehartiging		<u>682</u>	
			716
C) Sectorontwikkeling:			
1. Kenniscentrum en Benchmarking		76	
2. Opdrachtgeverschap		10	
3. Werkgeverschap		38	
4. Overige sectorontwikkeling		<u>-46</u>	
			78
D) Leden- en Verenigingszaken:			
1. Verenigingszaken		278	
2. Deelbelangen		-186	
3. Landelijke netwerken		168	
4. Corporatiedag		<u>66</u>	
			326
E) Communicatie			
1. Persvoorlichting		24	
2. Nieuwsvoorzieningen		46	
3. Aedes-Magazine		143	

4. Publicaties	-128	
5. Aedes.nl	-77	
6. Herziening huisstijl	-31	
7. Lustrum: 100 jaar brancheorganisatie	<u>70</u>	
		47
Resultaten overig:		
Contributies	301	
Beleggingen	174	
Financiële baten en lasten	1.161	
Overige baten en lasten	<u>103</u>	
		<u>1.739</u>
Operationeel bedrijfsresultaat		3.108
bijzondere baten en lasten		<u>-889</u>
Saldo exploitatie		€ 2.219
		=====

A) Werkorganisatie

	2012	2012	2011
FTE ultimo jaar	74,2	78,0	93,2
	Werkelijk 2012	Begroot 2012	Werkelijk 2011
Personeelskosten:			
- bruto loonsom	€ 4.817	€ 4.514	€ 6.584
- sociale lasten	630	648	792
- pensioen- en vroegpensioenpremies	1.388	1.298	1.884
- kosten van uitzend- en inleenkrachten	969	1.000	837
- overige personeelskosten	<u>461</u>	<u>538</u>	<u>375</u>
Totaal personeelskosten	€ 8.265	€ 7.998	€ 10.472
Huisvestingskosten	857	1.256	1.134
Algemene bedrijfskosten	2.151	2.183	1.980
Interne projecten	0	0	153
Dekking gelieerde organisaties	<u>-38</u>	<u>0</u>	<u>-100</u>
	11.235	11.437	13.639
	=====	=====	=====

A1) Personeelskosten

Het resultaat op personeelskosten bedraagt in totaal 267.000 euro negatief. Diverse eindafrekeningen van personeel hebben geleid tot een overschrijding van 374.000 euro op de loonkosten.

Aan inhuur van externen is 31.000 euro minder besteed. De overige personeelskosten zijn 77.000 euro minder dan begroot.

A2) Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn circa 400.000 euro lager dan de begroting. Dit komt omdat in 2012 is besloten om alsnog het verlieslatend huurcontract van het pand in Hilversum in een voorziening onder te brengen, terwijl dit in de begroting voor 2012 ook als kosten was opgenomen. Feitelijk werd de kostenpost daarmee verschoven van 2012 naar 2011.

A3) Algemene bedrijfskosten

Op de algemene bedrijfskosten is een positief resultaat behaald van 32.000 euro. De onderschrijding komt met name door de lagere functietrainings- en scholingskosten (79.000 euro) en de lagere afschrijvingskosten dan begroot (90.000 euro). Ook dit laatste was een gevolg van het eerder opnemen van deze kosten in een voorziening ten laste van het resultaat over 2011. De adviseurskosten zijn 128.000 euro hoger dan begroot. Kosten voor loopbaanbegeleiding en ARBO zijn respectievelijk 22.000 euro en 21.000 euro lager dan begroot.

De algemene kosten van Woonservices Holding BV bedragen 70.000 euro.

A4) Dekking gelieerde organisaties

Met gelieerde organisaties waren in Hilversum huurovereenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) afgesloten voor de kantoorruimte en diensten (administratie en ICT) die zij van Aedes afnamen. Na de verhuizing naar Den Haag zijn deze SLA's vervallen. De gerealiseerde opbrengsten bedragen 38.000 euro.

Activiteiten

B) Belangenbehartiging

De resultaten zijn als volgt verdeeld:

	Werkelijk	Begroot	Resultaat
Kosten:			
Public Affairs	12	46	34
Overige Belangenbehartiging	1.251	1.633	382
Totaal	1.263	1.679	416
Opbrengsten:	495	195	300
Resultaat	768	1.484	716

Minder kosten belangenbehartiging

In 2012 kwam het kabinet Rutte I ten val en in het tweede half jaar trad Rutte II aan. Sommige thema's raakten daarmee op de achtergrond, zoals het voorgenomen kooprecht. Andere thema's wonnen juist aan belang en impact, zoals de verhuurdersheffing. Hierdoor zijn op sommige thema's meer en op andere thema's minder externe onderzoeks- of advieskosten gemaakt dan vooraf ingeschat.

Aedes zette stappen op drie grote, reeds lang lopende dossiers: Toezicht, Woningmarkt en Herzieningswet. Zo leidden de problemen rond Vestia, de vervolgens zeer snelle lobby en het ingrijpen door Aedes tot een versnelling op het dossier Toezicht. Het dossier Woningmarkt had baat bij de gedeelde mening van alle belanghouders dat er nu echt iets moet gebeuren, want de woningmarkt zit niet alleen meer op slot, maar lijkt diepgevroren. En het al lang lopende dossier Herzieningswet kreeg een duw door goede lobby en belangenbehartiging, en de door de politiek gevoelde grote behoefte aan daadwerkelijke actie op dit dossier. Voor en tijdens de verkiezingscampagne is invloed uitgeoefend op de partijpolitieke keuzes en natuurlijk op de ministeries, om zo op deze dossiers de behaalde resultaten te behouden en waar mogelijk te versterken.

De uiteindelijk gemaakte keuzes in 2012 in de belangenbehartiging (en in het bijzonder de keuze van het kabinet om het kooprecht niet door te zetten) betekenen dat circa 400.000 euro van het beschikbare budget niet is gebruikt.

Verder heeft een herschikking plaatsgevonden doordat aan de ene kant een aantal geplande activiteiten niet uitgevoerd is en aan de andere kant er extra aandacht was voor toezicht (*Toezicht met Bite*), woningmarkt (WONEN 4.0), duurzaamheid (Zonnig Huren) en de belangenbehartiging rondom het regeerakkoord van Rutte II. De begroting van de belangenbehartiging is voor het overige per saldo op koers gebleven.

B1) Public Affairs

Public Affairs

In 2012 is een verder vervolg gegeven aan de regionale WoonKamers. De kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Het geplande onderzoek naar issues belangenbehartiging heeft in 2012 niet plaatsgevonden en het daarvoor beschikbare budget van 20.000 euro valt vrij. De kosten voor de voorbereiding van de Parlementaire Enquête bedroegen circa 4.000 euro.

B2) Overige Belangenbehartiging

Woonlasten (inclusief energiedoelstellingen)

In 2012 lag het accent van de werkzaamheden op het agenderen van duurzaamheid en energiebesparende maatregelen (waaronder Zonnig Huren). Uiteindelijk is hieraan ruim 80.000 euro besteed. Een deel daarvan is een structurele investering in de database SHAERE (Sociale Huur Audit en Evaluatie Resultaten Energiebesparing) die van blijvend belang is voor onder andere monitoring van het in juni geactualiseerde *Convenant Energiebesparing Gebouwde Omgeving*.

In het voorjaar zijn drie ledenbijeenkomsten georganiseerd rondom de huuraanpassing per 1 juli 2012. Ook zijn tijd en middelen besteed aan een verdere uitwerking van de effecten op de woonlasten. In het najaar is daar een begin mee gemaakt in het kader van het regeerakkoord Rutte II. Uiteindelijk zijn de kosten 5.000 euro hoger uitgevallen dan begroot.

Financieringsstelsel

Veel tijd is besteed aan de problemen bij Vestia en de daaruit volgende acute effecten door derivaten en het eigen-middelenbeleid. De advieskosten voor het *Business Plan Vestia* bedroegen 66.000 euro. Op het terrein van fiscaliteit is beperkt extern advies ingewonnen, onder meer over alternatieven rondom de verhuurdersheffing. De uiteindelijke kosten bedroegen circa 35.000 euro.

Regionalisering

De publicatie *Regionalisering* heeft vertraging opgelopen en zal nu in het voorjaar van 2013 uitkomen. De oorspronkelijk geplande regionale bijeenkomsten en activiteiten zijn komen te vervallen, waardoor circa 200.000 euro is vrijgevallen.

Maatschappelijke functie

Binnen het thema maatschappelijke functie is budget ingezet op het onderwerp huisvesting van arbeidsmigranten. Hiervoor is externe capaciteit ingehuurd voor 40.000 euro. Daarnaast heeft Aedes in 2012, doordat de Nederlandse Vereniging van Banken zich heeft teruggetrokken, de in eerdere jaren gemaakte ontwikkelkosten voor *Vroegsignalering problematische schulden* (VIP) geboekt voor 91.000 euro.

Voor de Buurtalliantie was 23.800 euro nodig in 2012. Aedes draagt 20.000 euro bij aan de leerstoel Actief Burgerschap. De kosten voor de Portal Bouwstenen voor Sociaal van 2.975 euro zijn in lijn met de begroting. In het kader van het voorkomen van huisuitzetting door probleemschulden is 20.000 euro beschikbaar gesteld voor onderzoek door de Radboud Universiteit.

In 2012 is verder een aanzet gegeven tot het onderzoeken en promoten van Wijkondernemingen. Een budget van 35.000 euro is in 2013 in de begroting opgenomen.

Wonen, zorg en welzijn

Over het thema wonen-zorg-welzijn zijn in 2012 enkele bijeenkomsten georganiseerd (kosten 17.000 euro). Er is een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden om wonen en zorg te scheiden, mede naar aanleiding van het regeerakkoord Rutte II. Aedes heeft ook geparticipeerd in de in 2013 doorlopende Taskforce Verzilveren, waarbij de kosten uiteindelijk 6.000 euro lager uitvielen dan begroot. De activiteiten in Wonen met Autisme zijn in lijn met de begroting. Het bedrag van 90.000 euro dat beschikbaar was voor onderzoeken op het thema wonen, zorg en welzijn is vrijgevallen.

Woningmarkt

In 2012 is in verschillende regio's het onderzoek begonnen naar de woningmarktbehoefte en financiële draagkracht. Aedes is medefinancier in de pilotfase van dit onderzoek door Stec/Ortec. Zoals gepland zal hieraan in 2013 circa 40.000 euro worden uitgegeven.

We zijn dit jaar gestopt met de opzet van een Portal Huursector. Er was geen animo voor deze portal. Hierdoor valt een bedrag van 63.000 euro vrij.

Kooprecht

Op dit thema waren pro memorie (proces)kosten begroot van 500.000 euro, met een mogelijke opbrengst vanuit corporaties van 100.000 euro. Omdat het kooprecht niet is opgenomen in het regeerakkoord Rutte II is dit budget (in totaal 400.000 euro) vrijgevallen.

CECODHAS en Europese belangenbehartiging

De gerealiseerde kosten voor CECODHAS en Europese belangenbehartiging bedragen 50.000 euro, 3.000 euro lager dan begroot.

Toezicht

Aedes heeft het rapport *Toezicht met Bite* (met accordering in het voorjaarscongres) opgeleverd. Met name door extra inzet op de positionering van het WSW (geaccordeerd in het najaarscongres) en uitwerking van de samenwerking tussen de verschillende instellingen (CFV, WSW, Aedes) bedroegen de kosten 58.000 euro in 2012. Begroot was 30.000 euro.

Wet- en regelgeving

In het kader van de Herziening Woningwet en AMvB zijn advieskosten begroot van 100.000 euro. Daarvan is 58.000 euro besteed. Er zijn extra ledenbijeenkomsten over dit thema georganiseerd voor hetzelfde bedrag.

Internationale activiteiten

Aedes ondersteunt de National Departement of Human Settlement in het opzetten van sociale woningbouw in Zuid-Afrika met Nederlandse expertise. Verder wordt gewerkt aan het versterken van de koepelorganisatie van corporaties (NASHO) en gemeenten (Salga). Een bedrag van 280.000 euro is op jaarbasis nodig om de Nederlandse ondersteuning ter plaatse te bekostigen. Hiervan is 140.000 euro gesubsidieerd door het ministerie van BZK/WWI. Woonconcept draagt nog 50.000 euro bij. De gerealiseerde kosten bedragen 247.913 euro. Door het ministerie van BZK/WWI is 131.744 euro betaald.

C) Sectorontwikkeling

	Werkelijk	Begroot	Resultaat
Kosten:			
Kenniscentrum en Benchmarking	389	465	76
Opdrachtgeverschap	79	40	-39
Werkgeverschap	77	65	-12
Overige sectorontwikkeling	239	193	-46
Totaal	784	763	-21 *
Opbrengsten:			
Opdrachtgeverschap	49	0	49
Werkgeverschap	180	130	50
Totaal	229	130	99
Resultaat	555	633	78 *

*) De resultaten voor Corpovenista zijn niet verwerkt in bovenstaand overzicht. Het betreft zowel kosten als opbrengsten ad 563.074 euro. De kosten en opbrengsten voor dit project waren niet in de begroting opgenomen. De resultaten zijn wel in de exploitatierekening opgenomen.

C1) Kenniscentrum en Benchmarking*Kenniscentrum en benchmarking*

Deze post betreft de opzet van een kenniscentrum voor de sector, onderzoek ter ondersteuning van de belangenbehartiging, participatie in het Kenniscentrum Wonen en Zorg en benchmarking.

Het kenniscentrum ontsluit voor de belangenbehartiging onderzoeksgegevens van Aedes en overige sectorale kennisinstituten. Verder vertalen de medewerkers van het kenniscentrum beschikbare landelijke gegevens naar actuele thema's in de belangenbehartiging of naar specifieke regio's. Een voorbeeld hiervan is een overzicht van het verschil tussen de gemiddelde WOZ-waarde per regio en de maximaal redelijke huur.

In samenwerking met Belangenbehartiging is een aantal onderzoeken uitgevoerd door Stec Groep/Ortec Finance, EIB en BeBright. De kosten van deze onderzoeken zijn binnen het budget uitgevoerd. De onderzoeken in samenwerking met EIB en Stec Groep/Ortec Finance lopen conform planning door in 2013.

Het Kenniscentrum Wonen en Zorg is een samenwerkingsverband tussen Aedes en Actiz. Aedes stelt jaarlijks een bijdrage (100.000 euro) voor de participatie in het kenniscentrum beschikbaar. Bij belanghouders van het kenniscentrum is onderzoek gedaan naar de bestaande en gewenste dienstverlening.

Op basis van een gezamenlijke verkenning hebben Kenniscentrum Woningcorporaties Huursector, Woonbench en Aedes inmiddels geconcludeerd dat zij gezamenlijk de belangrijkste te benchmarken onderwerpen dekken, met uitzondering van de data die het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting (CFV) opvraagt. Het CFV heeft aangegeven dat het zijn data voor benchmarking beschikbaar wil stellen en is ook bereid om aanvullende benchmarkinformatie op te halen. Daarnaast ziet het CFV voor zichzelf geen rol meer weggelegd in het aanbieden van benchmarks (Corporatie in Perspectief) en heeft het Fonds Aedes voorgesteld om Corporatie in Perspectief te adopteren.

Het project om deze benchmarks te realiseren heeft in 2012 geleid tot een pilotapplicatie voor een beperkte groep Aedes-leden. Op basis van de ervaringen uit de pilot is een offertetraject gestart om een technologiepartner voor het Corporatie Benchmark Center (CBC) te selecteren. In 2012 heeft dit nog niet tot gunning van de opdracht geleid, waardoor het budget niet is uitgegeven. Verwachting is dat we in het eerste kwartaal 2013 de opdracht zullen gunnen.

C2) Opdrachtgeverschap

Risicomanagement

Op basis van een risicoscan bij individuele corporaties, uitgevoerd in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR), krijgen de deelnemers gericht advies hoe zij hun risicomanagement kunnen verbeteren. Aedes zet een ambassadeursnetwerk risicomanagement in om meer corporaties te bewegen om deel te nemen en kennis te delen. In de tweede helft van 2012 is een aantal netwerkbijeenkomsten in samenwerking met het NAR georganiseerd om de risicobewustheid te vergroten. Doordat het aantal deelnemers (ruim 90) groter was dan verwacht, zijn de opbrengsten ook groter dan verwacht.

C3) Werkgeverschap

Werkgeverschap

In het eerste kwartaal van 2012 is een marktconforme CAO afgesloten met de vakbonden. De onderhandelingscommissie is hierbij binnen het mandaat van het bestuur gebleven. In het eerste halfjaar vond de redactie van de CAO plaats. In het laatste kwartaal is overleg gevoerd met de bonden over de CAO 2013, dit overleg zal begin 2013 leiden tot afsluiting van een nieuwe CAO. Het onderzoek naar de consequenties van het nieuw wettelijk kader voor pensioenen is, in overleg met de bonden, gefinancierd door de stichting Fonds Leren en Ontwikkelen Wooncorporaties (FLOW). Kosten voor werkgeverszaken zijn daarom lager dan begroot. De hogere opbrengsten worden voor een belangrijk deel verklaard doordat meer kosten voor de commissie gelijkstelling in rekening zijn gebracht bij FLOW. Voor de selectie van een kandidaat voor het SPW-bestuur, waar Aedes voor drie bestuursleden benoemingsrecht heeft, is samenwerking gezocht met Het Nationaal Register. Eind 2012 is overeenstemming bereikt met een geschikte kandidaat.

C4) Overige sectorontwikkeling

Overige sectorontwikkeling

Via de ketenacademie, die in samenwerking met Bouwend Nederland is gerealiseerd, is inmiddels een eerste groep corporatiemedewerkers in opleiding om innovatieve vormen van samenwerking te leren. Het voorstel om in de corporatiesector een code voor opdrachtgeverschap toe gaan hanteren is door het bestuur goedgekeurd en zal in 2013 ingevoerd worden. In 2012 is in samenwerking met het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) gewerkt aan realisatie en invoering van het Landelijk Asbestvolgsysteem.

Ontwikkeling diverse instrumenten, modellen, handboeken

Na signalen van leden ontwikkelde Aedes in 2012 een methode die corporaties in staat stelt om uniform en eenduidig projecten te evalueren zodat ze structureel van hun ervaringen kunnen leren. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met de Rijksgebouwendienst, Rijkswaterstaat en Prorail. Naar aanleiding van incidenten in de sector die prominent in het nieuws zijn gekomen is in samenwerking met de afdeling Communicatie een handreiking Crisiscommunicatie gemaakt. Die is op een aantal netwerkbijeenkomsten toegelicht aan leden. Hieraan is 7.455 euro besteed. Omdat in 2012 vanuit Aedes geen zelfstandige trainingen zijn uitgevoerd, zijn de kosten en ook de opbrengsten achtergebleven bij de begroting.

De trainingen in het kader van het Landelijk Asbest Volgsysteem zijn vanuit het ministerie van EL&I als project gefinancierd, voor een bedrag van 61.100 euro.

Aanpassingen wet en regelgeving

Aedes blijft diverse wet- en regelgeving volgen en hiervoor instrumenten ontwikkelen. Het gaat hierbij om aannemingsovereenkomsten, het splitsingsproces bij het Kadaster, veiligheid en gezondheid op de bouwplaats, certificatie (commissie-Dekker), het Asbestverwijderingsbesluit, het nieuwe Bouwbesluit en de nieuwe Omgevingswet.

In 2012 is een standaard aannemingsovereenkomst en een standaard bestek ontwikkeld. In aanvulling op de Uniforme Administratieve Voorwaarden (UAV) worden de rechten van de opdrachtgever beter gewaarborgd dan in de standaard STABU-bestekken. Bij de ontwikkeling van deze standaarden is steeds nauw overleg gevoerd met Bouwend Nederland.

Corpovenista

Corpovenista is een samenwerking tussen Aedes en twaalf corporaties gericht op het doen van onderzoek. Aedes voert voor dit samenwerkingsverband de administratie. Het samenwerkingsverband wordt aangegaan voor vier jaar en de totale kosten overschrijden niet de inkomsten. In 2013 zal Aedes de administratie van Corpovenista overdragen aan een nog nader te bepalen administrateur.

D) Leden- en Verenigingszaken

De resultaten zijn als volgt verdeeld:

	Werkelijk	Begroot	Resultaat
Kosten:			
Verenigingszaken	774	1.052	278
Deelbelangen	501	315	-186
Landelijke netwerken	209	500	291
Corporatiedag	142	200	58
Totaal	1.626	2.067	441
Opbrengsten:			
Landelijke netwerken	107	230	-123
Corporatiedag	258	250	8
Totaal	365	480	-115
Resultaat	1.261	1.587	326

D1) Verenigingszaken

Verenigingsorganen en ondersteuning bestuur

De kosten van Verenigingszaken omvatten de kosten van congressen en commissies, en de bestuursvergoedingen. De bestuursvergoedingen zijn in de begroting onder verenigingszaken opgenomen. In de realisatie zijn de personeelskosten van de voorzitter apart verantwoord onder personeelskosten

Voorts betreft het diverse advieskosten voor de vereniging, (zoals de notaris, bedrijfsjuridische advies) en lidmaatschappen van andere organisaties. Veel posten zijn conform de begroting besteed. Op sommige posten is minder uitgegeven dan begroot, zoals aan juridische advieskosten.

Dat komt door het afstoten of opheffen van aan Aedes verbonden rechtspersonen. Hierdoor konden we deze complexe dossiers afsluiten. Wel is 39.000 euro aan kosten gemaakt voor een update van de risicoanalyse van de werkprocessen van de werkorganisatie. Hiervoor is in opdracht van de directie en in samenspraak met de auditcommissie een gespecialiseerd bedrijf ingehuurd, dat de organisatie heeft doorgelicht en naar aanleiding daarvan adviezen heeft uitgebracht. Deze scan stond niet in de begroting 2012.

Lidmaatschapseisen

Er zijn in 2012 de nodige activiteiten geweest op het vlak van visitatie, governance en integriteit als uitwerking van het rapport *Toezicht met Bite*. Op het ene thema leidde dit tot uitgaven die lager lagen dan begroot (visitatie). Op het andere thema is meer besteed dan begroot (governance en integriteit). Een voorbeeld van niet begrote kosten van governance zijn de gezamenlijke bijeenkomsten met de Vereniging Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW). Al met al is rond het thema lidmaatschapseisen ongeveer uitgegeven wat was begroot.

D2) Deelbelangen

De financiële ondersteuning van regionale netwerken en deelbelangen is in 2012 gewijzigd. De hoogte van de bijdrage per vhe is gehalveerd. In totaal hebben zestien netwerken op deze titel een bijdrage ontvangen. De begroting, gebaseerd op aanvragen van het jaar ervoor, is overschreden. Dat heeft diverse oorzaken: het aantal deelnemende leden is toegenomen, ten opzichte van 2011 hebben meer netwerken een beroep op de bijdrage gedaan, er moest nog worden afgerekend over 2011 en tot slot is aan een netwerk de bijdrage voor twee jaar tegelijk uitgekeerd. Totaal bedraagt de bijdrage aan netwerken 515.000 euro, 200.000 euro meer dan waarmee in de begroting voor 2012 rekening was gehouden. Op het moment dat die begroting werd opgesteld waren nog niet alle gegevens van de netwerken bekend.

Ledenvoordeel

Voor het organiseren van ledenvoordeel is in 2012 weinig extra inzet gepleegd omdat er nog een vacature coördinator ledenvoordeel was. Het begrootte bedrag van 5.000 euro is besteed aan lidmaatschapskosten van members benefit en promotiekosten.

D3) Landelijke netwerken

Landelijke netwerken

Het thema landelijke netwerken bestaat uit regionale, thematische en professionele netwerken. Het jaar 2012 was een overgangsjaar voor de structurering en financiering van deze netwerken. De afgelopen jaren was er een grote diversiteit ontstaan in de wijze waarop netwerken werden ondersteund en georganiseerd, evenals in de wijze van financiering en vergoeding van de geboden organisatorische ondersteuning door Aedes. In 2012 zijn we begonnen met een eenduidige financiering van netwerken en met een standaardisering van de vergoeding van de organisatorische ondersteuning door Aedes. Deze vergoeding is ook zichtbaar opgenomen in de jaarrekening. Aangezien de effecten hiervan vooraf niet waren in te schatten, is bij de begroting van 2012 uitgegaan van de begroting van 2011. Dat afgeweken wordt van de begroting is dus geen verrassing; het resultaat is een positief saldo op de opbrengsten.

Er zijn ook minder uitgaven gedaan dan begroot. Daar zijn verschillende redenen voor: zo is er een aantal bijeenkomsten niet doorgegaan vanwege te weinig belangstelling en is er in 2012 vaak voor gekozen om de bijeenkomst bij een corporatie of bij Aedes in huis te organiseren. Dat heeft de accommodatiekosten en de bijbehorende verblijfkosten flink gedrukt. Ook is er in een aantal gevallen sprake van een positief saldo van eerdere jaren. Dit loopt op tot enkele tienduizenden euro's. In overleg met de besturen van de netwerken zal dit saldo worden gereduceerd. In 2012 zijn we begonnen met een verdere professionalisering van de netwerkondersteuning. Uitgangspunt is dat netwerken kostendekkend en niet winstgevend functioneren.

D4) Corporatiedag

Corporatiedag

De Corporatiedag heeft in 2012 een positief financieel resultaat opgeleverd van 66.000 euro. Een deel hiervan is te verklaren door de koppeling van het voorjaarscongres met de Corporatiedag. Deze vonden plaats op opeenvolgende dagen op dezelfde locatie waardoor we prijstechnisch goede afspraken konden maken. Behalve dat de kosten lager uitvielen zijn ondanks de financiële crisis de sponsorinkomsten hoger dan begroot.

E) Communicatie

De resultaten zijn als volgt verdeeld:

	Werkelijk	Begroot	Resultaat
Kosten:			
Persvoorlichting	49	73	24
Nieuwsvoorzieningen	159	205	46
Aedes Magazine	411	224	-187
Publicaties	45	35	-10
Aedesnet	185	216	31
Herziening huisstijl	216	185	-31
Lustrum 100jaar brancheorganisatie	205	275	70
Totaal	1.270	1.213	-57
Opbrengsten:			
Aedes Magazine	791	461	330
Publicaties	202	320	-118
Aedesnet	153	261	-108
Totaal	1.146	1.042	104
Resultaat	124	171	47

De nieuwe positionering van Aedes heeft consequenties voor de wijze van communiceren. Met de verhuizing van het Aedes-kantoor naar Den Haag, is in april 2012 de nieuwe huisstijl geïntroduceerd. Met de nieuwe positionering, zijn ook de doelgroepen van Aedes-media verbreed naar externe relaties en een geïnteresseerd algemeen publiek. De media worden nadrukkelijker ingezet om de belangenbehartiging te ondersteunen. De website Aedes.nl met bijbehorende digitale nieuwsbrieven is leidend en Aedes-Magazine is een maandblad geworden dat vooral achtergrond en discussie biedt.

E1) Persvoorlichting

Voor communicatie en persvoorlichting is een bedrag van 73.000 euro begroot voor onder andere, persbijeenkomsten, relatiemanagement, mediatraining en media-analyse. Van de geraamde kosten is 49.000 euro uitgegeven. Van het begrote bedrag is 24.000 euro niet uitgegeven doordat de vacature persvoorlichter langdurig openstond.

E2) Nieuwsvoorzieningen

Een gespecialiseerd bureau verzorgt de dagelijkse elektronische nieuwssignalering (dag- en vakbladen, internet). In 2011 zijn de resultaten van deze signalering in een media-analyse verwerkt. Daarmee krijgen we helder zicht op de beeldvorming over het optreden van Aedes. In mei 2012 is een systeem voor permanente mediamonitoring ingericht, waarmee de beeldvorming dagelijks gemonitord kan worden. Deze post blijft binnen de begroting.

E3) Aedes-Magazine

Aedes-Magazine is in 2012 omgevormd tot een maandblad dat hét platform biedt voor verdieping, discussie en meningsvorming over de woningmarkt en de positie van woningcorporaties. Daarnaast besteedt het magazine aandacht aan de vragen waar corporaties in de praktijk voor staan, om zo begrip en sympathie te kweken bij belanghouders en het grote publiek.

Door de wijziging van de verschijningsfrequentie dalen zowel de kosten als de opbrengsten. Het aantal abonnees blijft vooralsnog stabiel. Voor 2013 wordt gewerkt aan een versterking van de marketing van het magazine.

Bij de wijziging van formule hoort ook een ander advertentiebeleid. Met het bestaande advertentiebureau, Van Vliet, konden we geen overeenstemming bereiken over een nieuw contract. Er is gekozen voor een nieuw bureau (Multor Media). De met Van Vliet contractueel vastgelegde goodwill is afgekocht. Dit heeft een tegenvaller opgeleverd in de kosten van 177.000 euro. Voor Aedes-Magazine zijn op jaarbasis 224.000 euro kosten begroot. Werkelijk is tot en met december 411.000 euro besteed. Zonder de tegenvaller van het afgekochte contract lopen de kosten in de pas met de begroting.

De begrote opbrengsten bestaan voor 256.000 euro uit advertenties en voor 205.000 euro uit abonnementen. De prolongatieabonnementen zijn in het eerste kwartaal gefactureerd. De opbrengst hiervan bedroeg 382.000 euro. Ondanks dat de markt voor advertenties niet rooskleurig is, is op advertenties een jaarresultaat van 399.000 euro behaald.

E4) Publicaties

Behalve de Huurkrant (eenmalig) en de Woonkostenkrant (eenmalig) geeft Aedes sinds 2012 geen printpublicaties meer uit. Relevante informatie wordt bij voorkeur digitaal via Aedes.nl verspreid in de vorm van dossiers, downloads en pdf's. Beleidssignalen en CorporatieInformatie zijn vervallen als apart communicatiekanaal; zowel leden als niet-leden kunnen in plaats daarvan zelf een gratis nieuwsbrief op maat samenstellen met de e-mailalerts van Aedes.nl. Ten opzichte van 2011 vervallen hierdoor zowel de externe kosten als de opbrengsten.

Voor publicaties was een opbrengst van 180.000 euro begroot. Dit bedrag is opgebouwd uit 150.000 euro Huurkrant en 30.000 euro Woonkostenkrant. Aan opbrengsten Huurkrant is 139.000 euro gerealiseerd en 23.000 euro voor de Woonkostenkrant.

Ook in 2012 is het CAO-boekje beschikbaar voor alle leden. Er lijkt ieder jaar minder belangstelling voor een gedrukte versie van het boekje. De verwachte omzet van het CAO-boekje ad 140.000 euro is ver achtergebleven: 34.000 euro. Voor 2013 zal in overleg met Werkgeverszaken bekeken worden of er nog wel een noodzaak/verplichting is om een gedrukte versie van het boekje uit te geven.

E5) Aedesnet

Aedesnet is in augustus 2012 omgevormd tot Aedes.nl, het primaire medium van de brancheorganisatie, ondersteund door een wekelijkse digitale nieuwsbrief met tekst, beeld en eventueel video. Iedereen die op de hoogte wil blijven van de belangrijkste actualiteiten rond de belangenbehartiging voor woningcorporaties, kan daarvoor op Aedes.nl terecht. Investeringen in de site betreffen tot dusver het ontwerp (zie huisstijl) en de bouw van Aedes.nl en de bijbehorende nieuwsbrieven. Daarnaast zijn er kosten gemaakt in de contentmigratie.

De kosten die voor Aedes.nl zijn begroot, bedragen 216.000 euro. Daarvan heeft 150.000 euro betrekking op afschrijvingen op investeringen in Aedesnet/Aedes.nl. De gerealiseerde afschrijvingen zijn in lijn met de begroting. De overige out-of-pocketkosten (content) zorgen voor een onderschrijding van 17.000 euro. De begrote opbrengsten voor 2012 bedragen 261.000 euro. De Aedes.nl-advertenties leverden tot en met december 2012 153.000 euro op.

E6) Herziening huisstijl

In 2011 is de nieuwe positionering geformuleerd. Op basis van dit positioneringsstatement is begin 2012 Tell Design aan de slag gegaan om een nieuwe bijpassende huisstijl te ontwerpen. Deze is direct bij de verhuizing van Aedes naar Den Haag geïntroduceerd. Op nog een enkele onvolkomenheid na is de nieuwe huisstijl inmiddels in alle uitingen doorgevoerd. De begroting is met 30.000 euro overschreden.

E7) Lustrum: 100 jaar brancheorganisatie

In 2013 bestaat Aedes 100 jaar. En in 2012 is het proefschrift van Wouter Beekers over de geschiedenis van de corporatiesector verschenen. Deze twee mijlpalen leidden tot het plan om een jaar lang inhoudelijk stil te staan bij de rijke historie van de corporatiesector en af te sluiten met een feestelijk en op de toekomst gericht symposium/congres. Van het beschikbare budget van 275.000 euro zijn alleen uitgaven voor de promotie en de website gedaan: 73.000 euro. Dit betekent dat er dit jaar 202.000 euro niet wordt benut. Van dit bedrag is 55.000 euro vrijgevallen en is het restant gebruikt voor een sectorbrede aanpak voor reputatiemanagement.

Reputatiemanagement

Het bestuur heeft besloten een sectorbrede aanpak voor reputatiemanagement te laten ontwikkelen. Daarvoor is in samenwerking met De Reputatiegroep een traject begonnen om samen met de sector te komen tot een gemeenschappelijke aanpak om de reputatie van woningcorporaties te verbeteren. Voor dit traject is in 2012 132.000 euro besteed.

Toelichting resultaat overig

Contributies

De contributies zijn toegelicht in de enkelvoudige jaarrekening.

Beleggingen

	2012	2011
€	€	
Directe opbrengsten uit beleggingsportefeuille	141	123
Opbrengsten uit deposito's	168	110
Heffingsrente in verband met voorfinanciering	0	66
Rentebaten leningen u/g	<u>25</u>	<u>33</u>
Totaal	334	332
Begroot	<u>160</u>	<u>200</u>
Resultaat	<u>174</u>	<u>132</u>

Op basis van een door het bestuur vastgesteld beleggingsstatuut wordt het verenigingsvermogen belegd. Aedes heeft een beleggingsportefeuille waarvan het beheer wordt uitbesteed aan IBS vermogensbeheer. Gelet op de positie van het verenigingsvermogen als weerstandvermogen wordt een defensief beleggingsbeleid gehanteerd. Aedes belegt in aandelen, obligaties en alternatieven. De laatste betreffen onroerend goed en grondstoffen en zijn gericht op het zo beperkt mogelijk houden van het risico van aandelen. We beleggen bij voorkeur duurzaam en in ieder geval niet in hedgefonds of derivaten.

De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe opbrengsten van de beleggingsportefeuille (dividend en couponrentes) en renteopbrengsten van deposito's en vorderingen. De heffingsrente op voorfinanciering en rentebaten leningen u/g worden berekend aan de hand van de EURIBOR-stand. Totaal is 160.000 euro begroot voor opbrengsten uit beleggingen. De directe beleggingsopbrengsten waren voor 2012 begroot op 50.000 euro, de realisatie bedraagt 141.000 euro en is derhalve hoger dan begroot. Er is hier nog geen rekening gehouden met de ongerealiseerde en gerealiseerde koersresultaten. Deze zijn verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De opbrengsten van deposito's zijn het gevolg van de contributies die aan het begin van het jaar zijn weggezet en in de loop van 2012 zijn besteed. De begroting 2012 bedraagt 50.000 euro. De realisatie van 168.000 euro is derhalve hoger dan begroot. De opbrengsten van de beleggingen door Woonservices Holding zijn voor een bedrag van 94.000 euro in de realisatie meegenomen.

Financiële baten en lasten

Het saldo financiële baten en lasten bestaat uit het koersresultaat van gerealiseerde en ongerealiseerde waardedalingen van de beleggingsportefeuille. De opbouw ziet er als volgt uit:

	Gerealiseerd	Ongerealiseerd	Saldo
Aandelen	€ 108	€ 154	€ 262
Obligaties	80	607	687
Alternatieven	<u>40</u>	<u>172</u>	<u>212</u>
Totaal 2012	€ 228	€ 933	€ 1.161
Totaal 2011	-264	165	-99

Het saldo voor 2012 is verwerkt onder de financiële lasten.

Ultimo 2012 was het aandeel obligaties in de portefeuille 73,3 procent. Dat van aandelen 15,1 procent, alternatieven 11,2 procent en liquiditeiten 0,4 procent.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten bedragen 102.000 euro positief. De belangrijkste posten die hieronder vallen zijn de afrekening servicekosten 2011 ad 44.000 euro, ontvangen vergoedingen voor omsmelten penningen ad 4.000 euro en teruggevorderde BTW in verband met pro rata regeling ad 55.000 euro.

Bijzondere baten en lasten

	Werkelijk		Werkelijk	
Bijzondere baten en lasten	2012		2011	
- Ontbinding Stichting visitatie woningcorporaties	€	0	€	5
- Opbrengst rente Escrow STAK aeDex		15		0
- Opbrengst earn-out STAK aeDex		19		0
- Exploitatiegarantie MLO		-39		0
- Kosten reorganisatie Aedes		-112		0
- Voorziening reorganisatie Aedes		-723		-7.126
- Resultaat verkoop BeterPeter		-49		0
	€	-889	€	-7.121
	=====			

Reorganisatiekosten

De kosten voor afvloeiing van in de reorganisatievoorziening opgenomen personeelsleden is hoger uitgevallen dan voorzien. Dit heeft geleid tot 112.000 extra kosten in 2012. Daarnaast is een extra dotatie gedaan aan de reorganisatievoorziening. Beide kostenposten zijn ontstaan door het alsnog afvloeien van personeelsleden die in eerste instantie niet waren opgenomen in de reorganisatievoorziening.

Enkelvoudige jaarrekening 2012

Enkelvoudige balans per 31 december 2012 na voorstel resultaatbestemming

x € 1.000

Activa		31 december 2012	31 december 2011
	€	€	€
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Aedes.nl		215	279
		-----	-----
Materiële vaste activa			
Vaste bedrijfsmiddelen		1.939	1.394
		-----	-----
Financiële vaste activa			
Deelnemingen	4.502		973
Effecten	12.379		14.029
Vordering St. NWR	2.960		4.416
Vordering STAK aeDex	<u>150</u>		<u>624</u>
		19.991	20.042
		-----	-----
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	615		374
Lopende projecten	278		141
Overlopende activa	<u>797</u>		<u>875</u>
		1.690	1.390
		-----	-----
Liquide middelen		682	381
		=====	=====
		24.517	23.486
		=====	=====

Enkelvoudige balans per 31 december 2012 na voorstel resultaatbestemming

x € 1.000

Passiva		31 december 2012	31 december 2011
	€	€	€
Eigen vermogen			
Verenigingsvermogen	15.163		14.010
Bestemmingsreserve	<u>4.502</u>		<u>0</u>
		19.665	14.010
		-----	-----
Voorzieningen		1.702	5.694
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Crediteuren	1.077		1.284
Schulden aan kredietinstellingen	0		387
Belastingen en premies sociale verzekeringen	236		305
Overlopende passiva	<u>1.837</u>		<u>1.806</u>
		3.150	3.782
		=====	=====
		24.517	23.486
		=====	=====

Enkelvoudige exploitatierekening over 2012

	2012	2012	2011
Kosten			
Werkorganisatie			
Personeel	8.179	7.998	10.472
Huisvesting	857	1.256	1.134
Algemeen	2.081	2.183	1.980
Interne projecten	0	0	153
Dekking gelieerde organisaties	-38	0	-100
	11.079	11.437	13.639
Activiteiten			
Belangenbehartiging			
Public Affairs	12	46	82
Overige belangenbehartiging	1.251	1.633	1.115
	1.263	1.679	1.197
Sectorontwikkeling			
Kenniscentrum en Benchmarking	389	465	16
Opdrachtgeverschap	79	40	0
Werkgeverschap	77	65	141
Overige sectorontwikkeling	802	193	1.155
	1.347	763	1.312
Leden- en Verenigingszaken			
Verenigingszaken	774	1.052	701
Deelbelangen	501	315	338
Landelijke netwerken	209	500	344
Corporatiedag	142	200	132
	1.626	2.067	1.515
Communicatie			
Persvoorlichting	49	73	0
Nieuwsvoorzieningen	159	205	0
Aedes Magazine	411	224	350
Publicaties	45	35	36
Periodieken	0	0	59
Aedesnet	185	216	322
Herziening huisstijl	216	185	64
Lustrum: 100 jaar brancheorganisatie	205	275	0
	1.270	1.213	831
Financiële lasten	0	0	99
Bijzondere lasten	950	0	7.126
Totaal	17.535	17.159	25.719

Enkelvoudige exploitatierekening 2012

(x 1.000 euro)	Baten 2012	Begroot 2012	Baten 2011
Opbrengsten			
Contributies	15.453	15.152	15.579
Activiteiten			
Belangenbehartiging	495	195	447
Sectorontwikkeling	792	130	873
Leden- en Verenigingszaken			
Netwerken	107	230	301
Corporatiedag	258	250	280
	<u>365</u>	<u>480</u>	<u>581</u>
Communicatie			
Aedes Magazine	791	461	1.216
Publicaties	202	320	264
Periodieken	0	0	78
Aedesnet	153	261	272
	<u>1.146</u>	<u>1.042</u>	<u>1.830</u>
Infodesk	0	0	42
Beleggingen	239	160	332
Overige baten	103	0	100
Financiële baten	1.161	0	0
Bijzondere baten	0	0	5
Te verdelen resultaat	-2.219	0	5.930
Totaal	<u><u>17.535</u></u>	<u><u>17.159</u></u>	<u><u>25.719</u></u>

Algemene toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening

Exploitatie 2012

Het operationele bedrijfsresultaat over 2012 bedraagt 3.169.000 euro positief ten opzichte van de begroting 2012. Dit bestaat uit:

- het resultaat van de werkorganisatie van 358.000 euro positief;
- het resultaat outof-pocketkosten en opbrengsten van de belangenbehartiging en van sectorontwikkeling van respectievelijk 716.000 positief en 78.000 euro positief;
- het resultaat van leden- en verenigingszaken en van communicatie van 326.000 euro en 47.000 euro positief;
- het resultaat overige opbrengsten van 483.0000 euro positief;

het resultaat op beleggingsopbrengsten van 1.161.000 euro positief.

Het vermogen

	<u>2012</u>
Eigen vermogen begin boekjaar	€ 14.010
Resultaat 2012	2.219
Rechtstreeks toegevoegd aan vermogen t.g.v. Woonservices Holding BV	<u>3.436</u>
Eigen vermogen einde boekjaar	€ 19.665
	=====

Het eigen vermogen bedraagt 19.665.000 euro. De totale waarde van Woonservices Holding BV, 4.502.000 euro is als bestemmingsreserve op de balans opgenomen. Het verenigingsvermogen ultimo 2012 bedraagt 15.163.000 euro en is 1.153.000 euro hoger dan ultimo 2011. Het verschil betreft het exploitatieresultaat van 2.219.000 euro, verminderd met de waarde-overheveling naar de bestemmingsreserve Woonservices Holding BV van 1.066.000 euro. Deze waarde-overheveling bestaat uit de waarde van de deelneming in Woonservices Holding BV ultimo 2011 (973.000 euro) minus het resultaat 2012 van Woonservices Holding BV (-/- 110.000 euro) vermeerderd met waarde van verkregen aandelen (203.000 euro).

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2012

Consolidatie

De deelneming STAK Woonservices is in het verleden gewaardeerd tegen de historische kostprijs. Vanaf 15 mei 2012 is het bestuur van de STAK overgegaan naar Aedes vereniging van woningcorporaties, waardoor vanaf dat moment een 'invloed van betekenis' aanwezig is. Daarom waarderen we de deelneming in de jaarrekening nu tegen de nettovermogenswaarde.

ACTIVA

Immateriële en materiële vaste activa

Deze immateriële en materiële vaste activa zijn in de geconsolideerde jaarrekening toegelicht.

Deelnemingen

Dit betreft de deelneming Woonservices Holding BV.

	€
Deelneming begin boekjaar (98%)	973
Aankoop (2%)	203
Herwaardering tegen nettovermogenswaarde	3.436
Resultaat Woonservices Holding BV	<u>-110</u>
Stand per 31 december 2012	<u><u>4.502</u></u>

STAK Woonservices

In 2009 heeft Aedes 98 procent van de certificaten van aandelen in de STAK Woonservices verkregen tegen een bedrag van 953.406 euro onder gelijktijdige aflossing op de achtergestelde lening van 453.406 euro en de rekening-courantlening voor een bedrag van 500.000 euro. Gedurende 2011 heeft in overleg met Woonservices een herwaardering van de certificaten plaatsgevonden, de herwaardering bedraagt 20.000 euro. De deelneming wordt derhalve ultimo 2011 gewaardeerd op 973.406 euro.

In 2012 is het laatste onderdeel van Woonservices Holding/STAK BV verkocht. Ultimo 2012 is de waarde van Woonservices tegen nettovermogenswaarde, 4.502.000 euro, op de balans opgenomen.

Effecten

De effecten zijn in de geconsolideerde jaarrekening toegelicht.

Vordering Stichting NWR

In de toelichting op de geconsolideerde balans zijn de vorderingen beschreven.

Vordering Stichting Administratiekantoor aeDex

De vordering is nader toegelicht in de geconsolideerde balans.

Debiteuren

De toelichting op debiteuren is in de geconsolideerde jaarrekening gegeven.

Vorderingen en overlopende activa

31 december 2012

Rekening-courantposities met Aedes
verbonden organisaties:

- rekening-courant Stichting MLO	183
- rekening-courant NVBW	127
- rekening-courant Aedes Services Holding	<u>0</u>
€	310

Voorfinanciering overige posten:

- nog te ontvangen rente deposito's	€	72
- voorschotten en waarborgsommen		41
- nog te ontvangen advertentieopbrengsten		0
- Zuid-Afrika		8
- vooruitbetaalde huur		309
- nog te ontvangen bijdragen deelnemers bijeenkomsten		0
- diverse nog te ontvangen en vooruit- betaalde bedragen		<u>57</u>
€		797

=====

Liquide middelen

De specificatie van de liquide middelen is als volgt:

31 december 2012

Kas	€	0
Bank – kasdeposito's		<u>682</u>
€		682

=====

PASSIVA**Eigen vermogen**

Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:	2012	2011
	€	€
Verenigingsvermogen begin boekjaar	14.010	19.940
Resultaat t.g.v. het vrij besteedbaar vermogen	1.153	270
Resultaat t.l.v. bestemmingsreserve (reorganisatie)	0	-6.200
Bestemmingsreserve toekomstige projecten	<u>4.502</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	<u><u>19.665</u></u>	<u><u>14.010</u></u>

Het bestuur van Woonservices Holding BV is per 15 mei 2012 overgedragen aan Aedes. Hierdoor heeft het bestuur van Aedes de overheersende zeggenschap over Woonservices Holding BV gekregen. Het vermogen van Woonservices Holding BV geheel ter beschikking gekomen van Aedes. Het gaat hier om een bedrag van 4.502.000 euro. Dit vermogen staat apart op de balans van Aedes vereniging voor woningcorporaties onder de noemer bestemmingsreserve. Het gaat hier om een vermogen dat deels nog beklemd is voor eventuele claims. Het bestuur heeft daarom besloten dit vermogen pas vanaf 2016 in te gaan zetten. In de jaren daarvoor zal bepaald worden hoe dit het beste kan gebeuren.

In de jaarrekening 2011 is de deelneming in de STAK Woonservices tegen de historische kostprijs gewaardeerd, aangezien er geen sprake was van 'invloed van betekenis'. Vanaf 15 mei 2012 is het bestuur van de STAK overgegaan naar Aedes vereniging van woningcorporaties, waardoor vanaf dat moment wel een 'invloed van betekenis' aanwezig is. De deelneming is hierdoor in de jaarrekening 2012 geherwaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. Het effect van de waarderingswijziging is rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Kortlopende schulden

	<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
	€	€
Loonheffing	190	257
Sociale lasten	56	69
Omzetbelasting	8	-26
Pensioenlasten	<u>-18</u>	<u>5</u>
	<u><u>236</u></u>	<u><u>305</u></u>

Overlopende passiva

De toelichting op de posten van de overlopende passiva zijn te vinden in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening over 2012

(Bedragen in de kolommen x 1.000)

Resultaat

In 2012 is een operationeel bedrijfsresultaat gerealiseerd van 3.169.000 euro positief. Als bijzondere last is 950.000 euro in het uiteindelijke resultaat verwerkt. Het saldo resultaat bedraagt daardoor 2.219.000 euro positief. Het saldo van het operationeel bedrijfsresultaat is als volgt opgebouwd:

1. resultaat werkorganisatie 358.000 euro positief, dit komt met name door minder huisvestingskosten;
2. resultaat activiteiten 1.167.000 euro positief, dit bestaat uit hogere opbrengsten en lagere kosten;
3. resultaat overig 1.644.000 positief, door hogere contributie- en beleggingsopbrengsten een positief koersresultaat op de beleggingen.

De opbouw van de genoemde resultaten wordt hierna nader toegelicht. De weergegeven resultaten geven de afwijkingen weer ten opzichte van de begroting.

		Resultaat
A) Werkorganisatie:		
1. Personeel	€ -181	€
2. Huisvesting	399	
3. Algemeen	102	
4. Dekking gelieerde organisaties	<u>38</u>	
		358
Activiteiten:		
B) Belangenbehartiging:		
1. Public Affairs	34	
2. Overige belangenbehartiging	<u>682</u>	
		716
C) Sectorontwikkeling:		
1. Kenniscentrum en Benchmarking	76	
2. Opdrachtgeverschap	10	
3. Werkgeverschap	38	
4. Overige sectorontwikkeling	<u>-46</u>	
		78
D) Leden- en Verenigingszaken:		
1. Verenigingszaken	278	
2. Deelbelangen	-186	
3. Landelijke netwerken	168	
4. Corporatiedag	<u>66</u>	
		326
E) Communicatie		
1. Persvoorlichting	24	
2. Nieuwsvoorzieningen	46	
3. Aedes-Magazine	143	
4. Publicaties	-128	

5. Aedes.nl	-77	
6. Herziening huisstijl	-31	
7. Lustrum: 100 jaar brancheorganisatie	<u>70</u>	
		47
Resultaten overig:		
Contributies	301	
Beleggingen	79	
Financiële baten en lasten	1.161	
Overige baten en lasten	103	
Operationeel bedrijfsresultaat		3.169
Bijzondere baten en lasten (toegelicht op blz 64)		<u>-950</u>
Saldo exploitatie		€ 2.219
		=====

A) Werkorganisatie

	2012		2012		2011
FTE ultimo jaar	74,2		78,0		93,2
	Werkelijk		Begroot		Werkelijk
	2012		2012		2011
Personeelskosten:					
- bruto loonsom	€ 4.761	€	4.514	€	6.584
- sociale lasten	625		648		792
- pensioen- en vroegpensioenpremies	1.370		1.298		1.884
- kosten van uitzend- en inleenkrachten	969		1.000		837
- overige personeelskosten	<u>454</u>		<u>538</u>		<u>375</u>
Totaal personeelskosten	€ 8.179	€	7.998	€	10.472
Huisvestingskosten	857		1.256		1.134
Algemene bedrijfskosten	2.081		2.183		1.980
Interne projecten	0		0		153
Dekking gelieerde organisaties	<u>-38</u>		<u>0</u>		<u>-100</u>
	11.079		11.437		13.639
	=====		=====		=====

A1) Personeelskosten

Het resultaat op personeelskosten bedraagt in totaal 181.000 euro negatief. Diverse eindafrekeningen van personeel hebben geleid tot deze overschrijding van 296.000 euro op de loonkosten.

Aan inhuur van externen is 31.000 euro minder besteed. De overige personeelskosten zijn 84.000 euro minder dan begroot.

A2) Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn circa 400.000 euro lager dan de begroting. Dit komt door het besluit in 2012 om alsnog het verlieslatend huurcontract van het pand in Hilversum in een voorziening onder te brengen, terwijl dit ook in de begroting voor 2012 als kosten was opgenomen. Feitelijk werd de kostenpost daarmee verschoven van 2012 naar 2011.

A3) Algemene bedrijfskosten

Op de algemene bedrijfskosten is een positief resultaat behaald van 102.000 euro. De onderschrijding komt met name door de lagere functietrainings- en scholingskosten (79.000 euro) en lagere afschrijvingskosten dan begroot (90.000 euro). Ook dit laatste was een gevolg van het eerder opnemen van deze kosten in een voorziening ten laste van 2011.

A4) Dekking gelieerde organisaties

Met gelieerde organisaties waren in Hilversum huurovereenkomsten en SLA's afgesloten voor de kantoorruimte en diensten (administratie en ict) die zij van Aedes afnamen. Na de verhuizing naar Den Haag zijn deze SLA's vervallen. De gerealiseerde opbrengsten bedragen 38.000 euro.

Toelichting resultaat overig

Contributies	Werkelijk	Begroot	Resultaat
	€ <u>15.453</u>	<u>15.152</u>	<u>301</u>

De leden van Aedes betalen contributie afhankelijk van het aantal verhuureenheden dat zij in eigendom hebben. Naarmate een corporatie groter is, wordt per verhuureenheid minder in rekening gebracht.

Op 1 oktober van het voorafgaande jaar wordt op basis van door leden verstrekte gegevens de contributieopbrengst begroot. Dan zijn de opzeggingen bekend en de verwachte fusies.

De contributie is op jaarbasis uiteindelijk 301.000 euro hoger dan begroot. Dit heeft een aantal oorzaken: er is een verwachte fusie uitgesteld, er zijn vijf nieuwe leden bij gekomen en het aantal verhuureenheden van de leden was uiteindelijk hoger dan op het moment van begroten bekend was.

Beleggingen

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2012	2011
- Directe opbrengsten uit beleggingsportefeuille	€ 141	€ 123
- Opbrengsten uit deposito's	73	110
- Heffingsrente in verband met voorfinanciering	0	66
- Rentebaten leningen u/g	<u>25</u>	<u>33</u>
Totaal	€ 239	€ 332
Begroot	<u>160</u>	<u>200</u>
Resultaat	€ 79	€ 132
	=====	=====

Financiële baten en lasten

Het saldo financiële baten en lasten bestaat uit het koersresultaat van gerealiseerde en ongerealiseerde waardedalingen van de beleggingsportefeuille. De opbouw ziet er als volgt uit:

	Gerealiseerd	Ongerealiseerd	Saldo
Aandelen	€ 108	€ 154	€ 262
Obligaties	80	607	687
Alternatieven	<u>40</u>	<u>172</u>	<u>212</u>
Totaal 2012	€ 228	€ 933	€ 1.161
Totaal 2011	-264	165	-99

Het saldo voor 2012 is verwerkt onder de financiële lasten.

Ultimo 2012 was het aandeel obligaties in de portefeuille 73,3 procent. Dat van aandelen 15,1 procent, alternatieven 11,2 procent en liquiditeiten 0,4 procent.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten bedragen 102.000 euro positief. De belangrijkste posten die hieronder vallen zijn afrekening servicekosten 2011 ad 44.000 euro, ontvangen vergoedingen voor omsmelten penningen ad 4.000 euro en teruggevorderde BTW in verband met pro rata regeling ad 55.000 euro.

Bijzondere baten en lasten

Het verloop van de post baten en lasten is als volgt:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Ontbinding Stichting visitatie woningcorporaties	0	5
Opbrengst rente Escrow STAK aeDex	15	0
Opbrengst earn-out STAK aeDex	19	0
Exploitatieggarantie MLO	-39	0
Kosten reorganisatie Aedes	-112	0
Voorziening reorganisatie Aedes	-723	-7.126
Resultaat deelneming Woonservices Holding BV	<u>-110</u>	<u>0</u>
	<u><u>-950</u></u>	<u><u>-7.121</u></u>

Bijzondere baten van 15.000 euro en 19.000 euro zijn opgenomen door de afwikkeling van de escrow (rente opbrengst) en earn-outregeling STAK aeDex.

In 2012 zijn het bestuur van Stichting NWR en Aedes vereniging van woningcorporaties overeengekomen dat de exploitatiegarantie Stichting MLO niet ten laste van het vermogen NWR behoren. Een bedrag van 39.000 euro is als last verwerkt.

In de jaarrekening zijn de reorganisatiekosten 112.000 euro hoger dan voorzien en is een extra dotatie van 723.000 euro gedaan. De kostenpost extra dotatie is ontstaan door het alsnog afvloeien van personeelsleden die in eerste instantie niet waren opgenomen in de reorganisatievoorziening.

Vanaf 15 mei 2012 is het bestuur van de STAK Woonservices overgegaan naar Aedes vereniging van woningcorporaties, waardoor vanaf dat moment een 'invloed van betekenis' aanwezig is. Voor de inzichtelijkheid is het resultaat opgenomen als bijzondere last, voor een bedrag van 110.000 euro.

Den Haag, 9 april 2013

w.g.
ir. M.A.E. Calon
voorzitter

w.g.
drs. ing. R.A.J. van den Boom MSM
lid

w.g.
A.S.M. Deutekom
lid

w.g.
mw mr. E.M. Dost-Bijl
lid

w.g.
drs. J. de Gruijter
lid

w.g.
drs. R. Haans
lid

w.g.
M.C.G.M. Hagedaars
lid

w.g.
W.N. Hazeu
lid

w.g.
ir. L.H. Keijts
lid

w.g.
mw drs. M.B.T. Molenaar
lid

w.g.
R. Scherpenisse
lid

w.g.
drs. A.G.M. Streppel
lid

w.g.
mw drs. Y.M.E. Winkelhorst-Wensink RA
lid

Bezoldiging bestuur en directie

Voor wat betreft de transparantie van de beloningen van het bestuur en de directie volgt Aedes de Beloningscode voor Bestuurders Woningcorporaties.

Overzicht bestuursbeloningen

Naam	Jaarsalaris incl. VT ¹ & EJU ²	Bonus	Pensioenpremie -/- eigen bijdrage	Onkosten- vergoeding
ir. M.A.E. Calon	156.200	0	38.180	0

Ir. M.A.E. Calon

Met de heer Calon is een arbeidsovereenkomst gesloten voor bepaalde tijd, te weten voor de duur van de benoemingsperiode van vier jaar. In de overeenkomst is vastgelegd dat bij tussentijdse beëindiging geen sprake zal zijn van enige beëindigingsvergoeding. Het bruto jaarsalaris wordt jaarlijks verhoogd volgens het indexatiepercentage van de Aedes-CAO.

Verder had de heer Calon de beschikking over een leaseauto met een fiscale waarde van 64.690 euro waarvoor hij een eigen bijdrage betaalde van netto 181 euro per maand.

¹ Vakantietoeslag.

² Eindejaarsuitkering.

Overzicht algemeen bestuur en dagelijks bestuur 2012

Bestuurslid	Woningcorporatie	Vergoeding 2012 (in euro's)	Lid AB - DB
De heer drs. ing. R.A.J. van den Boom MSM	Brabantse Waard	15.683	m.i.v. 18-11-2010 lid AB
De heer A.S.M. Deutekom	Woningstichting GoedeStede	31.366	m.i.v. 23-04-2009 lid AB m.i.v. 01-10-2010 lid DB
Mevrouw mr. E.M. Dost-Bijl	Woonservice (tot 1 juni)	13.270	m.i.v. 18-11-2010 lid AB
Mevrouw mr. E.M. Dost-Bijl	Actium (per 1 juni)	9.048	m.i.v. 18-11-2010 lid AB m.i.v. 14-12-2010 lid DB tot 1-6-2012
De heer M.G.C.M. Hagenaars	Wonen Noordwest Friesland	1.809	m.i.v. 15-11-2012 lid AB
De heer drs. J. de Gruijter	Woonkracht10	15.683	m.i.v. 23-04-2009 lid AB
De heer R. Haans	De Key	1.809	m.i.v. 15-11-2012 lid AB
De heer W.N. Hazeu	Wonen Limburg	24.731	m.i.v. 19-04-2011 lid AB m.i.v. 01-06-2012 lid DB
De heer ir. L.H. Keijts	Stichting Portaal	31.366	m.i.v. 18-11-2010 lid AB m.i.v. 27-09-2011 lid DB
De heer S.Ch.P. Maassen	Zayaz	7.841	m.i.v. 23-04-2009 lid AB tot 01-07-2012 lid AB
Mevrouw M.B.T. Molenaar	Woonstad Rotterdam	15.683	m.i.v. 17-11-2011 lid AB
De heer R. Scherpenisse	TIWOS, Tilburgse Woonstg	1.809	m.i.v. 15-11-2012 lid AB
De heer P.F.Th. Sponselee	Stichting Woonwaard Nrd-Kennemerland	13.873	m.i.v. 23-04-2009 tot 15-11-2012 lid AB
De heer drs. R. Steenbeek	Ymere	13.873	m.i.v. 23-04-2009 tot 15-11-2012 lid AB
De heer drs. A.G.M. Streppel	WonenBreborg	15.683	m.i.v. 23-04-2009 lid AB
Mevrouw drs. Y.M.E. Winkelhorst-Wensink RA	Woningstichting De Groene Waarden, nu IJsseldal Wonen	15.683	m.i.v. 23-04-2009 lid AB

Remuneratie

De leden van het algemeen en het dagelijks bestuur zijn (met uitzondering van de onafhankelijke voorzitter) allen directeur-bestuurders van woningcorporaties. De remuneratie die zij voor hun bestuurswerk ontvangen, wordt op basis van een vast bedrag per dagdeel betaald aan de woningcorporatie waar zij in dienst zijn. Tussen de leden van het bestuur en Aedes is geen arbeidsovereenkomst gesloten. Aedes kent aan de betreffende corporaties een vergoeding toe die voor

leden van het algemeen bestuur gelijk is en die ook voor de leden van het dagelijks bestuur gelijk is. Het betreft een dagdeelvergoeding ter grootte van 301,60 euro en is bepaald door een terugrekening van het gemiddelde salaris van bestuurders in de branche in total cash, zoals deze is gevolgd uit de evaluatie in 2009 van de adviesregeling arbeidsvoorwaarden directeur-bestuurder. Aan leden van het algemeen bestuur is een vergoeding toegekend van één dagdeel per week en aan leden van het dagelijks bestuur van twee dagdelen per week. Naast deze vergoeding bestaat geen mogelijkheid tot declaratie van kosten.

Directiebeloning

In het kader van transparantie volgen hieronder de salarissen van de directie.

Naam	Jaarsalaris incl. VT ³ & EJU ⁴	Bonus	Pensioenpremie -/- eigen bijdrage	Onkosten- vergoeding
drs. J. Boeve	157.500	0	37.530	3.660

drs. J. Boeve

De heer Boeve beschikt over een leaseauto met een fiscale waarde van 51.750 euro.

³ Vakantietoeslag.

⁴ Eindejaarsuitkering.

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

Het positieve exploitatieresultaat van 2012 bedraagt 2.219.000 euro. Het voorstel aan het congres is om hiervan 1.153.000 euro aan het vrij besteedbaar verenigingsvermogen toe te voegen. Het overige deel wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve, die daarmee de gehele waarde van Woonservices Holding BV omvat.

Gebeurtenissen na balansdatum

In de tijd tussen het einde van het verslagjaar en het opmaken van deze jaarrekening hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan waarvan melding zou moeten worden gemaakt.

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het Algemeen Bestuur van Aedes vereniging van woningcorporaties te Den Haag

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2012 van Aedes vereniging van woningcorporaties te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2012 en de geconsolideerde en enkelvoudige exploitatie over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL BETREFFENDE DE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Aedes vereniging van woningcorporaties per 31 december 2012 en van het exploitatiesaldo over 2012 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Breda, 9 april 2013

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN N.V.

W.g. Drs. P.A.J. Hopstaken RA

Bijlagen

Factsheets van met Aedes verbonden organisaties in 2012

Aedes heeft in het verleden een aantal initiatieven genomen of initiatieven van leden gesteund die bijdragen aan professionalisering van de woningcorporaties en de condities van hun bedrijfsvoering verbeteren. Hiervoor is een aantal rechtspersonen opgericht en onafhankelijk van Aedes gepositioneerd, maar bestuurlijk en/of financieel met haar verbonden. De ontwikkel- en aanloopkosten zijn meestal door Aedes voorgefinancierd in de vorm van leningen (al dan niet rentedragend of achtergesteld), soms zijn leningen omgezet in (certificaten van) aandelen. Bij aanvang was het uitgangspunt dat deze investering door de organisaties zelf moest worden terugverdiend. Voor het daadwerkelijk gebruik van de voorziening door leden betalen de leden zelf. De bijdragen van Aedes zijn ofwel gefinancierd uit het aan Aedes toekomend vermogen van de Stichting NWR, dan wel uit de algemene middelen.

Het algemeen bestuur heeft in 2010 besloten om de relatie met deze organisaties af te bouwen om zich te concentreren op kernactiviteiten. In het jaarverslag wordt per rechtspersoon de ontwikkeling belicht die zich in het verslagjaar op dat punt heeft voorgedaan.

Kort samengevat zijn de belangrijkste feiten:

- Op 1 maart 2012 is SMLO ontbonden
- Op 1 april 2012 is Beter Peter BV als laatste BV van WSH verkocht aan Itener BV
- Op 17 april 2012 is Aedes Services Holding ontbonden
- Op 15 mei 2012 is het bestuur van WSH overgenomen van drs. R. Drukker door drs. J. Boeve
- Op 26 november 2012 is mr. A.L.M. Vlak teruggetreden als bestuurder van STAK AeDex

Daarmee is het afstoten van de aan Aedes verbonden organisaties weer een stap verder gebracht. Het bestuur heeft gelet op de concentratie op de kernactiviteiten en eventuele financiële risico's besloten in principe geen nieuwe rechtspersonen gelinkt aan Aedes meer op te richten.

Inkoopservice ledenvoordeel of leden-faciliterende initiatieven (zoals CBC benchmarking), worden alleen nog binnen de vereniging aangeboden of georganiseerd, waarbij Aedes in de vorm van een startbijdrage en/of specifieke kennis, lobby en communicatie, participeert. Het dient daarbij te passen binnen de strategische agenda die Aedes heeft vastgesteld. Nieuwe kansrijke initiatieven, die niet vallen binnen de kernactiviteiten van Aedes zullen dus voortaan door marktpartijen of groepen leden zelf worden opgepakt.

Aedes Services Holding BV

Aedes Services Holding BV beschikt sinds 1 maart 2011 niet meer over dochtermaatschappijen of deelnemingen, en functioneert ook niet meer als personeelspool van gelieerde bedrijven. ASH heeft daarmee haar functie als houdstermaatschappij verloren. Er was dan ook geen reden meer om Aedes Services Holding BV te laten voortbestaan.

Aedes Services Holding BV had geen verplichtingen of schulden meer en beschikte evenmin over een batig saldo.

De holding is ontbonden op 17 april 2012.

Stichting Administratiekantoor aeDex

Belang van en voor Aedes

Aedes heeft in 2000 het initiatief genomen tot oprichting van de Stichting Corporatie Vastgoedindex, aeDex. Deze stichting was verantwoordelijk voor de aeDex/IPD Corporatie Vastgoedindex, de jaarlijkse prestatiemeting van de Nederlandse woningcorporaties. In 2009 is de onderneming verkocht aan IPD in Londen en zijn de certificaten van aandelen die Aedes in de onderneming had, overgedragen. IPD heeft de koopsom gedeeltelijk betaald in contanten. Een ander gedeelte van de verkoopprijs heeft Aedes ontvangen in termijnen (earn-out). Een gedeelte van de verkoopprijs dient om voor de periode van drie jaar na de verkoop als garantiebepdrag (escrow) waaruit eventuele claims kunnen worden voldaan die bij IPD binnenkomen over de periode van voor de verkoop. Tot op heden zijn geen claims ingediend. De voorzitter van Aedes, ir. M.A.E. Calon, vormde samen met de heer mr. A.L.M. Vlak het bestuur van de Stichting Administratiekantoor aeDex. De stichting heeft als doel het toezien op de correcte afwikkeling van de verkooptransactie en de nog te verkrijgen earn-out en escrow van IPD. Nu in het verslagjaar de laatste earn-out is betaald is Vlak teruggetreden als bestuurder van de STAK.

Bestuur STAK aeDex

mr. A.L.M. Vlak (tot 26 november 2012)

ir. M.A.E. Calon. Het bestuur van de STAK zal in 2013 van Calon overgaan op drs. J. Boeve.

Financiën

De 1.000.000 euro van de verkoopprijs is als garantiebepdrag verschuldigd gebleven. Dit bedrag heeft voor 500.000 euro betrekking op de earn-outregeling, voor de overige 500.000 euro geldt dat dit is geplaatst op een zogenoemde escrow-rekening.

In 2010 is middels impairment de waardering van de earn-outregeling met 150.000 euro naar beneden bijgesteld. De totale vordering zal jaarlijks worden beoordeeld, waarbij aanpassingen op basis van misschattingen worden verwerkt via het resultaat van Aedes.

Ontvangen in 2012 en verwachtingen resterende looptijd

In 2012 is de derde en laatste earn-outbetaling gedaan waarvoor Aedes 142.597 euro heeft ontvangen. Aan afbetaling van de escrow van 500.000 euro is in het verslagjaar 350.000 euro ontvangen, zodat voor dat doel nog een bedrag van 150.000 euro resteert tot 30 juni 2014. IPD als koper van AeDex had aanvankelijk 350.000 euro van de escrow niet willen uitbetalen wegens vermeende overtreding van het anti-concurrentiebeding door de start van een benchmarkinitiatief. Naderhand is deze 350.000 euro toch vrijgevallen. De bovengenoemde claim, die IPD in 2012 heeft ingediend, is nog niet geheel van de baan. Hoewel naar het oordeel van Aedes een eventuele claim met succes is te pareren, kan uitbetaling van het resterende deel van de escrow opnieuw discussie opleveren. Na de afwikkeling zal de stichting worden ontbonden.

Stichting Maatschappelijke Locatie Ontwikkeling

De Stichting Maatschappelijke Locatieontwikkeling (SMLO) organiseerde de bijzondere leerstoel Maatschappelijk ondernemen met grond en locaties, aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. SMLO is in juni 2001 opgericht op initiatief van Aedes vereniging van woningcorporaties. De financiering kwam uit het vermogen van de NWR. Later participeerde ook ActiZ, de brancheorganisatie voor zorg-ondernemers. De bijzondere leerstoel richtte zich op onderwijs over en onderzoek naar strategieën en

condities voor maatschappelijk ondernemen met grond en locaties. Speciale aandacht ging uit naar corporaties en organisaties die zich richtten op het aanbieden van wonen met zorg. Daarmee wilde de bijzondere leerstoel bijdragen aan nieuwe ontwikkelingen in het maatschappelijk ondernemen met grond en locaties en de daaraan verbonden aspecten van het vastgoedmanagement.

De leerstoel is in 2012 opgeheven. Op 1 maart 2012 is SMLO ontbonden.

WoonEnergie, Stichting Woonservices Holding

Belang van en voor Aedes

Aedes is met leden in 2002 een inkoopcollectief gestart onder de naam WoonEnergie om energie te kunnen betrekken tegen lage prijzen en gunstige voorwaarden, met als doel de woonlasten voor huurders te verlagen. Om dit na de opstartfase verder professioneel en voldoende zelfstandig te organiseren is in 2009 de juridische structuur van WoonEnergie gewijzigd in Woonservices Holding BV met drie werkmaatschappijen. WoonEnergie Consumenten BV (WEC), WoonEnergie Project BV (WEP) voor de zakelijke markt. Buiten WEC en WEP is een energiebespaarplatform opgericht en onder de naam Beter Peter in een aparte BV ondergebracht. Het betreft een interactief programma om huurders van corporaties te helpen om zelf te besparen op energiekosten.

In het verlengde van het besluit van het bestuur om zich te concentreren op de kerntaken, zijn in 2011 zowel WoonEnergie Projecten BV als ook WoonEnergie Consumenten BV verkocht aan respectievelijk Falckstaete en Oxxio/Eneco. De opbrengsten van de verkoop zijn in het jaarverslag verantwoord.

Naast de bedragen in cash zijn bij de verkoop earn-outregelingen overeengekomen. De afwikkeling daarvan belooft enkele jaren en is afhankelijk van de te realiseren omzet bij de kopers. Bij WEC uit te keren in 2013, bij WEP uit te keren in de jaren 2013 tot en met 2015.

BeterPeter BV is op 1 april 2012 verkocht aan Itener BV. Daarvoor is 50.000 euro aan cash ontvangen en is een earn-out, uit te betalen in 2014, gerelateerd aan de omzet overeengekomen. In verband met een gehonoreerde claim van Itener voor een ingetrokken contract is van de verkoopprijs 24.000 euro teruggestort.

Oprichting

16 december 2002

Zolang uit de verkoopovereenkomsten verplichtingen voor de verkoper/Aedes voortvloeien en de periode van earn-out en escrow loopt, blijft de holding bestaan.

Bestuur

Drs. R.J. Drukker (tot 15 mei 2012)

Drs. J. Boeve (vanaf 15 mei 2012)

Raad van toezicht STAK Woonservices

Ir. M.A.E. Calon (voorzitter)

Drs. L. Bobbe

Ing. J.A.H. Resink RM

De raad van toezicht bestaat uit drie personen, één wordt op bindende voordracht van Aedes benoemd. Bobbe en Resink worden in 2013 vervangen door de bestuursleden Winkelhorst en Van den Boom (leden auditcommissie).

Samenstelling commissies in 2012

1. Door het Congres ingestelde verenigingscommissies:

Commissie van Beroep

- Dhr. ir. M.A. de Boij, De Leeuw van Putten, Spijkenisse
- Dhr. drs. H.M.P. de Ceuster, Stichting Woongoed Middelburg, Middelburg
- Mw. mr. J.P. Klijn, Wold & Waard Woonservice, Leek
- Dhr. mr. M. van der Hiel (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

Kandidaatstellingscommissie

- Mw. M.F. van den Berg MRE, Stichting Eigen Haard, Amsterdam
- Mw. drs. M.C.M. Boeijen, Woningstichting Putten, Putten
- Dhr. drs. B.J.A. Wouters, Mooiland, Amersfoort
- Dhr. ing. M.C. Kempe, De Kernen, Beneden-Leeuwen (plv. lid)
- Dhr. ing. F. Kooiker MSM, WoonFriesland, Grou (plv. lid)
- Mw. drs. C.F. van Dreven, Haag Wonen, Den Haag (plv. lid)
- Mw. drs. J.M.E.A. van den Berg (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

2. Door het bestuur ingestelde adviescommissies

Bestuursadviescommissie Arbeidsvoorwaarden Woningcorporaties

- Dhr. drs. W.J.M. Angenent, Vivare, Arnhem (tot 01/09/2012)
- Dhr. M.W. Meerdink Woonzorg Nederland
- Dhr. F.C.M. van Engelen, Woonwenz, Venlo
- Dhr. ing. L.W. Greven, Rondon Wonen, Pijnacker
- Dhr. H.A.S. van der Meer, Lefier, Stadskanaal (tot 01/09/2012)
- Dhr. P.K. Hillenga MBA, Stichting De Huismeesters, Groningen
- Dhr. ir. J.J.G.M. Klinkenberg, Stichting Bo-Ex '91, Utrecht
- Dhr. R.J.E. Kloppers, Cofier Bouwontwikkeling, Tilburg (tot 01/09/2012)
- Dhr. R. Feenstra RA, Stichting Woonstad Rotterdam (per 9/10/2012)
- Dhr. drs. J. Boeve, Aedes vereniging van woningcorporaties
- Mw. mr. C.M. Jongerius (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

Bestuursadviescommissie Onderscheidingen Aedes

- Dhr. R. Kuik, Thús Wonen, Kollum
- Dhr. C.J. Kemps, Aert Swaens, Veldhoven
- Dhr. P.M. Pinkhaar, Welbions, Hengelo
- Mw. M.E.T. van der Heijden, SBBS, Soest
- Dhr. mr. M. van der Hiel (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

Bestuursadviescommissie Vermogen Stichting NWR

- Dhr. G.R. Roolvink, Stichting De Seyster Veste, Zeist
- Dhr. E.J.M. de Groot, Aert Swaens, Veldhoven
- Dhr. ir. B.L. van Zijll, Pré Wonen, Velsbroek
- Dhr. mr. M. van der Hiel (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

Remuneratiecommissie

- Dhr. T. Streppel, Wonen Breburg, Tilburg
- Mw. E.M. Dost-Bijl, Actium Assen
- Dhr. W. Hazeu, WonenLimburg, Roermond
- Dhr. mr. M. van der Hiel (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

Auditcommissie

- Dhr. ir. L.H. Keijts, Portaal, Baarn
- Mw. drs. Y.M.E. Winkelhorst-Wensink RA, IJsseldal Wonen, Twello
- Dhr. drs. ing. R.A.J. van den Boom MSM, Brabantse Waard, Zevenbergen
- Mw. ir. E.M. de Vries, Aedes vereniging van woningcorporaties
- Dhr. drs. J. Boeve, Aedes vereniging van woningcorporaties
- Dhr. mr. M. van der Hiel (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

3. Door het bestuur ingestelde onafhankelijke commissies*Commissie AedesCode:*

- Dhr. drs. W.J. Deetman, Raad van State, Den Haag, voorzitter
- Dhr. dr. J.K. Helderma, Radboud Universiteit Nijmegen
- Mw. prof. mr. dr. D.W.J.M. Pessers, Vrije Universiteit en UvA, Amsterdam
- Mw. drs. G.T. Willemsma, zelfstandig adviseur/executive coach strategie en organisatie
- Mw. A. van Vliet-Kuiper, dijkgraaf bij het waterschap Velt en Vecht
- Dhr. mr. M. van der Hiel (adviseur) Aedes vereniging van woningcorporaties
- Mw. mr. D.H.R.M. Rethmeier-Marres (ambtelijk secretaris), Aedes vereniging van woningcorporaties

